

T. C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ VE YAŞAM OLAYLARINA BAKIŞ

Pakiza MUKHTAR

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Dilek Meltem Taşdemir Erinç

İSTANBUL, 2019

T. C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ VE YAŞAM OLAYLARINA BAKIŞ

Pakiza MUKHTAR
174102901

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Dilek Meltem Taşdemir Erinç

İSTANBUL, 2019

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ SINAV TUTANAĞI

GENEL BİLGİLER

Öğrenci No	: 174102901
Öğrenci Adı Soyadı	: Pakiza MUKHTAR
Anabilim Dalı	: Klinik Psikoloji
Tez Danışmanı	: Dr. Öğr. Üyesi Dilek Meltem Taşdemir Erinç
Tezin Başlığı	: KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ VE YAŞAM OLAYLARINA BAKIŞ

TEZ SAVUNMA SINAVI TUTANAĞI

Toplantı Tarihi	: 26.07.2019	Saati	: 12:00
Öğrenci Savunmaya	: ☒ GELDI		
Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca tez bilimsel olarak incelenmiş, adayın tez çalışmasını sunmasının ardından, adaya tez çalışması ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonunda adayın tez çalışmasıyla ilgili aşağıdaki kararı,			
☒ OY BİRLİĞİ ☐ OY ÇOKLUGU			
☒ Yapılan savunma sınavında adayın başarılı bulunması sonucunda tez KABUL edilmiştir.			
☐ Yapılan savunma sınavı sonucunda tezin DÜZELTİLMESİ için ay EK SÜRE verilmesinin Enstitü Müdürlüğüne önerilmesi kararı alınmıştır. (en fazla 3 ay)			
☐ Yapılan savunma sınavının sonucunda tezin REDDEDİLMESİ kararı alınmıştır.			
Savunmada Tezin Başlığı	: ☐ Değişmedi. ☒ Değişti.		
Tezin Yeni Başlığı	: KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ VE YAŞAM OLAYLARINA BAKIŞ		
Öğrenci Savunmaya	: ☐ GELMEDI		
Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca yukarıda belirtilen tarih ve saatte Tez Savunma Jürisi toplanmış ancak ilgili öğrenci savunma sınavına gelmemiştir. Adayın tez çalışmasını Jüri önünde sunmadığı için yapılan değerlendirmeler sonunda adayın tez çalışmasıyla ilgili aşağıdaki kararı,			
☐ OY BİRLİĞİ ile REDDEDİLMİŞTİR.			

ile almıştır.

Tez Sınavı Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmza
Danışman Üye	Dr. Öğr. Üyesi Dilek Meltem Taşdemir Erinç	
Üye	Doç. Dr. Barış Metin	
Üye	Doç. Dr. Rabia Bilici	

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum ‘‘Kişilik Özellikleri ve Yaşam Olaylarına Bakış’’ adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih/....../2019

Pakiza MUKHTAR

İmza

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında büyük emeği olan ve beni bu süreçte yalnız bırakmayan danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Dilek Meltem Taşdemir Erinç'e içtenlikle teşekkür ederim. Öğrenciniz olmak ve sizi yakından tanıma fırsatı bulmuş olmak benim için büyük bir şans. Bundan sonra da sevgilerini ve desteklerini her zaman hissedeceğimi biliyorum.

Ayrıca bu çalışmamda sürekli yanımda olan sevgili aileme ve değerli arkadaşlarım Uzm Psk. Emine Örsün ve Uzm Psk. Büşra Aksu'ya teşekkür ederim.

Pakiza MUKHTAR

(MUKHTAR, Pakiza, Yüksek Lisans, İstanbul, 2019)

Kişilik Özellikleri ve Yaşam Olaylarına Bakış

ÖZET

İnsanlar hayatın her bir döneminde farklı deneyimler yaşamaktadır. Yaşanan olumlu deneyimlerin yanında olumsuz deneyimler de hayatın bir parçasıdır. İnsanın stres veren yaşam olayları ile karşılaşması kaçınılmazdır. Kişilik özelliklerine göre yaşam olaylarına verilen tepkiler farklılıklar içermektedir. Bu çalışmanın temel amacı kişilik özellikleri ile yaşam olayları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışmaya rastgele örneklem metodu ile 1.eksen tanısı olmayan SCID 2 uygulanmış 91 kişi dahil edilmiştir. Ulaşılan sonuçlara göre yaşam olaylarına dair intihar girişimi olan katılımcıların intihar girişimi olmayan katılımcılara göre yaşadıkları yaşam olaylarının daha fazla olduğu yönünde sonuçlara ulaşılmıştır ($p=0,028$). Ayrıca alkol kullanımı olan katılımcıların alkol kullanmayan katılımcılara göre yaşadıkları yaşam olaylarının, stres durumlarının, distres durumlarının ve yaşam olayları ortalamalarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p=0,011$, $p=0,000$, $p=0,0001$). Çalışmanın sonuçları 91 katılımcının verdiği yanıtlarla sınırlıdır.

Anahtar Kelimeler: Kişilik, Kişilik özellikleri, Stres, Yaşam olayları.

(MUKHTAR, Pakiza, Master's Degree, Istanbul, 2019)

Personality Traits and View of Life Events

SUMMARY

People live different experiences in their life each of period time. Negative experiences also are part of human life as well as positive experiences. Human confronting life events which cause stress usually induce negative experiences. Also reactions to life events comprise differences according to personality traits. The main purpose of this study is to explain the relations between personality traits and the view of life events. In the study random sample metod and first axis without diagnosis SCID 2 were performed and it was included a survey application which including 91 participants. According to the results, it was concluded that the life events experienced by participants with suicide attempts were higher than those without suicide attempts ($p=.028$). In addition, it was stress states, distress states and life events were higher in participants who had alcohol use than those who did not use alcohol ($p=.011$, $p=.000$, $p=.0001$). The results in study are limited with responses which is get from 91 particapants.

Key Words: Personality, Personality traits, Stress, Life Events.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

YEMİN METNİ	i
TEŞEKKÜR	ii
ÖZET.....	iii
SUMMARY	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ.....	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	x
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	3
YAŞAM OLAYLARI	3
1.1. Yaşam Olayları Tanımı	3
1.2. Stresin Tanımı ve Stres Veren Yaşam Olayları.....	4
1.3. Yaşam Olayları ile İlgili Araştırmalar	12
İKİNCİ BÖLÜM	15
KİŞİLİK.....	15
2.1. Kişilik Kavramı	15
2.2. Kişilik Gelişimini Etkileyen Unsurlar	17
2.3. Kişilik Tipleri	20
2.4. Kişilikle İlgili Araştırmalar	23
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	28
GEREÇ VE YÖNTEM.....	28
3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	28

3.2. Araştırmanın Problemi	28
3.3. Araştırmanın Yöntemi	28
3.4. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	29
3.5. Verilerin Analizi	29
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	31
BULGULAR.....	31
TARTIŞMA	94
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	97
KAYNAKÇA	100
EKLER.....	104
Ek 1. Sosyodemografik Form.....	104
Ek 2. Yaşam Olayları Listesi (B Formu).....	108
Ek 3. SCID Kişilik Envanteri	115
ÖZGEÇMİŞ.....	124

TABLÖLER LİSTESİ

Sayfa No.

Tablo 1. Yaşam Olayları ile İlgili Kavramların Belirleyicileri	5
Tablo 2. Erken Dönem Özelinde Yaşam Olaylarının Gelişimi.....	7
Tablo 3. Stres Belirtileri.....	9
Tablo 4. Psikosomatik Hastalıklar	13
Tablo 5. Kişilik Kavramına Farklı Yaklaşım	16
Tablo 6. Kişiliğin 16 Boyutu.....	20
Tablo 7. A ve B Tipi Kişilik Nitelikleri	22
Tablo 8. Yenilik Arayışı ve Kişilik Özellikleri.....	24
Tablo 9. Zarardan Kaçınma ve Kişilik Özellikleri.....	25
Tablo 10. Kişilik Özelliklerini Araştıran Bazı Araştırmacılar	26
Tablo 11. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Ait Dağılım I	31
Tablo 12. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Ait Dağılım II.....	32
Tablo 13. Katılımcıların Bazı Sosyo-demografik Özelliklerinin Ortalaması	33
Tablo 14. Katılımcıların Psikiyatrik Hastalık İle İlgili Durumlarına Ait Dağılım I	34
Tablo 15. Katılımcıların Psikiyatrik Hastalık İle İlgili Durumlarına Ait Dağılım II	35
Tablo 16. Katılımcıların Psikiyatrik Hastalık İle İlgili Durumlarına Ait Dağılım III.....	36
Tablo 17. Kişilik Yapısının Cinsiyete Göre Dağılımı I	37
Tablo 18. Kişilik Yapısının Cinsiyete Göre Dağılımı II	38
Tablo 19. Medeni Durum Değişkenine Göre Dağılım I	39
Tablo 20. Medeni Durum Değişkenine Göre Dağılım II	40
Tablo 21. Medeni Durum Değişkenine Göre Dağılım III.....	41
Tablo 22. Medeni Durum Değişkenine Göre Dağılım IV.....	42
Tablo 23. Medeni Durum Değişkenine Göre Dağılım V	43
Tablo 24. Çocuk Sahibi Olma Değişkenine Göre Dağılım I	44
Tablo 25. Çocuk Sahibi Olma Değişkenine Göre Dağılım II	45
Tablo 26. Kişilik Yapılarının Birlikte Yaşanılan Kişiliklere Göre Dağılımı I	46
Tablo 27. Kişilik Yapılarının Birlikte Yaşanılan Kişiliklere Göre Dağılımı II	47

Tablo 28. Kişilik Yapılarının Birlikte Yaşanılan Kişiliklere Göre Dağılımı III.....	48
Tablo 29. Kişilik Yapılarının Birlikte Yaşanılan Kişiliklere Göre Dağılımı IV.....	49
Tablo 30. Kişilik Yapılarının Birlikte Yaşanılan Kişilere Göre Dağılımı V	50
Tablo 31. Kişilik Yapılarının Birlikte Yaşanılan Kişilere Göre Dağılımı VI.....	51
Tablo 32. Kişilik Yapılarının Yaşanılan Konut Değişkenine Göre Dağılımı I.....	52
Tablo 33. Kişilik Yapılarının Yaşanılan Konut Değişkenine Göre Dağılımı II	53
Tablo 34. Kişilik Yapılarının Yaşanılan Konut Değişkenine Göre Dağılımı III	54
Tablo 35. Kişilik Yapılarının Yaşanılan Konutun Sahiplik Durumu Değişkenine Göre Dağılımı	55
Tablo 36. Kişilik Yapılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı I.....	56
Tablo 37. Kişilik Yapılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı II	57
Tablo 38. Kişilik Yapılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı III.....	58
Tablo 39. Kişilik Yapılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı IV.....	59
Tablo 40. Kişilik Yapılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı V	60
Tablo 41. Kişilik Yapılarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı I	61
Tablo 42. Kişilik Yapılarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı II.....	62
Tablo 43. Kişilik Yapılarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı III.....	63
Tablo 44. Kişilik Yapılarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı IV	64
Tablo 45. Kişilik Yapılarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı V.....	65
Tablo 46. Kişilik Yapılarının İntihar Girişimi Olma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı I	66
Tablo 47. Kişilik Yapılarının İntihar Girişimi Olma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı II.....	67
Tablo 48. Kişilik Yapılarının Alkol Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı	68
Tablo 49. Kişilik Özellikleri İle Madde Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı I... ..	69
Tablo 50. Kişilik Özellikleri İle Madde Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı II	70
Tablo 51. Kişilik Özellikleri ile Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı	71
Tablo 52. Yaşam Olaylarının Cinsiyete Göre Dağılımı.....	72
Tablo 53. Yaşam Olaylarının Medeni Durum Değişkenine Göre Dağılım I.....	73

Tablo 54. Yaşam Olaylarının Medeni Durum Değişkenine Göre Dağılım II.....	74
Tablo 55. Yaşam Olaylarının Çocuk Sahibi Olma Değişkenine Göre Dağılım	75
Tablo 56. Yaşam Olaylarının Birlikte yaşanan kişiliklere Göre Dağılımı I	76
Tablo 57. Yaşam Olaylarının Birlikte yaşanan kişiliklere Göre Dağılımı II.....	77
Tablo 58. Yaşam Olaylarının Birlikte yaşanan kişiliklere Göre Dağılımı	78
Tablo 59. Yaşam Olaylarının Yaşanılan Konutun Sahiplik Durumu Değişkenine Göre Dağılımı	79
Tablo 60. Yaşam Olaylarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı I	80
Tablo 61. Yaşam Olaylarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı II	81
Tablo 62. Yaşam Olaylarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı I	82
Tablo 63. Yaşam Olaylarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı II.....	83
Tablo 64. Yaşam Olaylarının İntihar Girişimi Olma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı	84
Tablo 65. Yaşam Olaylarının Alkol Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı....	85
Tablo 66. Yaşam Olaylarının Madde Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı..	86
Tablo 67. Yaşam Olaylarının Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı ..	87
Tablo 68. Yaşam Olaylarının Kişilik Özellikleri İle Arasındaki İlişkinin Belirlenmesine Yönelik Korelasyon Analizi I	88
Tablo 69. Yaşam Olaylarının Kişilik Özellikleri İle Arasındaki İlişkinin Belirlenmesine Yönelik Korelasyon Analizi II	91

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil 1. Kişilik Gelişiminde Etkisi Olan Faktörler 18

GİRİŞ

İnsan hayatının farklı evrelerinde olumlu ya da olumsuz içerikte yaşam olaylarının varlığı gözlenmektedir. Yaşam olayları, bu çalışmanın temel araştırma konuları arasında yer almaktadır. Yaşam olaylarına yönelik verilen tepkiler kişiden kişiye göre farklılıklar gösterdiği gibi kişiliğin yaşam olayları konusunda belirleyici olduğu da düşünülmektedir. Yaşam olayları ve kişilik arasındaki bu etkileşim, böyle bir çalışma konusu seçilmesindeki temel nedendir.

“Stres, bireylerin esenliği ve huzuru için tehlike işareti, bir uyarı olarak algılanan ve dolayısıyla yetersiz bir şekilde ele alınan olaylara gösterilen, belirgin olmayan fizyolojik ve psikolojik bir etki veya insanların aşırı baskıya karşı gösterdikleri bir tepki şeklinde ifade edilebilir” (Soysal, 2009). “Stres yaratan yaşam olayları, hem 1. eksen tanılarının gelişmesine hem de psikosomatik hastalıkların gelişmesine yol açmaktadır. Stresli yaşam olaylarının hem bedensel hem de ruhsal belirtilere yol açabileceği görülmektedir” (Sukan ve Maner, 2006).

“Stres veren yaşam olayları genellikle sadece olumsuz yaşam olaylarını kapsıyor gibi görünse de; evlenme, çocuk sahibi olma gibi olumlu gözükken yaşam olaylarının da stres veren yaşam olayları içinde bulunduğu bilinmektedir” (Ataman, 2011).

Yaşam olayları, sosyal uyaranlarla yakından ilişkilidir. Sosyal uyaranların etkisiyle birlikte olumlu ve olumsuz deneyimler içeren yaşam olaylarının gerçekleşmesi söz konusu olmaktadır. Yaşam olaylarını açıklarken bireyin yaşamındaki sosyal uyaranların neler olduğuna değinilmesi ve olası etkilerinin neler olabileceğinin tespit edilmesi çalışmada araştırılacak olan konulardan birisidir.

Duygu, davranış, tutum, deneyim gibi faktörler yaşam olaylarının içeriğinde önemli yeri olan değişkenlerdir. Bireylerin kişilik özelliklerine göre bu faktörlerin yaşam olaylarını karşılamada kolaylaştırıcı ya da zorlaştırıcı etkileri söz konusu

olabilir. Bu yönüyle yaşam olaylarını duygu, davranış ve tutum gibi faktörlerin etkisi altında değerlendirmeye almak gerekmektedir.

Kişilik, çalışmamızdaki diğer temel kavramdır. İnsanların tutum ve davranışlarında kişiliğin yönlendirici etkisi tartışmasıdır. Çalışmamızda kişilik özelliklerinin yaşamda yeri ve önemi araştırılmıştır.

Geçmişte çocukluk deneyimleri kişilik özelliklerini şekillendirdiği gibi ,kişilik özellikleri gelecekteki yaşamı belirlemektedir.

Bu çalışmanın temel amacı kişilikle yaşam olaylarına bakış ilişkisini açıklamaktır. İnsanların karşılaştıkları yaşam olaylarının kişilik özelliklerine göre şekillenmesi, çalışmanın bu şekilde bir temel amaca sahip olmasını beraberinde getirmektedir.

Çalışmanın birinci bölümünde yaşam olayları hakkında inceleme yapılacaktır. Yaşam olaylarının tanımı, yaşam olayları ile ilgili kavramları, yaşam olaylarının etkileri gibi konular ele alınacaktır.

İkinci bölümde kişilik kavramı hakkında açıklama getirilecektir. Kişiliğin insan hayatındaki yeri ve önemini belirlemek için yapılan incelemede kişiliği meydana getiren unsurları, kişiliği etkileyen faktörler, kişilikle ilgili araştırmalar gibi konularda değerlendirme yapılacaktır.

Son olarak da örneklemimizden hareketle elde edilen yaşam olayları ve kişilik özellikleri ile ilgili bulgularımız tartışılacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

YAŞAM OLAYLARI

Bu bölümde yaşam olaylarının tanımı, stresin tanımı ve stres veren yaşam olayları ile yaşam olayları ile ilgili araştırmalar konularına ayrı ayrı başlıklar halinde değinilecektir.

1.1. Yaşam Olayları Tanımı

Yaşam olayları denildiğinde akla çoğunlukla olumsuz deneyimler gelmektedir. Olumsuz içerikli yaşam olayları yüksek düzeyde stres ve yaşam becerilerinin yetersizliği ile açıklanmaktadır (Aksöz Efe, 2018). Yaşam olaylarının açıklanmasında stresin kontrol edilmesi ile ilgili süreçlere vurgu yapılmaktadır.

İnsanların karşılaştıklarında çeşitli kaynakları kullandıkları ve yönetebileceklerine inandıkları olaylar yaşam olayları olarak nitelendirilmiştir (Çeçen, 2008). Böyle bir durumda yaşam olaylarının insan hayatının her evresinde varlığını gösterebileceği söylenebilir. Bu nedenle yaşam olaylarının geniş bir kapsama sahip olması söz konusudur.

Yaşam olayları açıklanırken sürece ve olayın içeriğine göre açıklama getirilmesi gereklidir. Böyle bir yaklaşımla ilişkilerde yaşanan sorunlar, kayıplar, tehditler, psikolojik sorunlar, yaşamda gerçekleşen değişiklikler yaşam olayları kapsamında kendisine yer edinmektedir (Eryücel, 2013).

1.2. Stresin Tanımı ve Stres Veren Yaşam Olayları

Stres, yaşam olayları ile ilgili kavramların başında gelmektedir. Yaşam olayları açıklanırken kısa süreli ya da uzun süreli stresle ilişkili süreçlerden bahsedilir (İlnem. C. ve ark. 1998). Yaşam olayları ile ilgili diğer kavramlar aşağıdaki gibi sıralanmıştır (Eryücel, 2013).

- i. İlişkilerde yaşanan sorunlar,
- ii. Psikolojik şiddet,
- iii. Ekonomik kayıp,
- iv. Sosyal statü,
- v. Hastalık,
- vi. Deneyimler,
- vii. Başa çıkma becerisi,
- viii. Engeller,
- ix. Travma,
- x. Kaygı-depresyon-endişe,
- xi. Duygular şeklindedir.

Yaşam olaylarında birey, aile ve çevre düzeyinde ilgili olan kavramlar aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir (Tercanlı Metin, 2013).

Tablo 1. Yaşam Olayları ile İlgili Kavramların Belirleyicileri (Tercanlı Metin, 2013)

Bireysel Koruyucu Faktörler	Sağlık ve stres sistemleri Problem çözme becerileri, üst düzey bilişsel yetiler Normal bilişsel gelişim Aile, arkadaşlar ve diğer insanlara güvenli bağlanma Özdenetim Olumlu kişilik özellikleri Duygusal dengelik, stres karşısında düşük tepkisellik Hayata olumlu bakış Başarı odaklılık Öz-yeterlilik Manevi/dini inanç sistemleri, uygulamaları ve desteği
Ailesel Koruyucu Faktörler	Ebeveynlerle sıcak ilişki Yetkin (<i>authoritative</i>) ebeveyn yaklaşımı Ebeveyn gözetimi Ebeveynin eğitime desteği Ebeveynlerin sorun çözme davranışları, rutinleri
Çevresel Koruyucu Faktörler	Olumlu akran ilişkileri Öğrenme, başarı ve sağlıklı ilişki olanağı sunan okul Olumlu okul iklimi, okula bağlılık Yetkin (<i>authoritative</i>) okul ve öğretmen yaklaşımı Akranlar ve yetişkinlerle sağlıklı ilişki olanağı sunan çevre Toplumsal birliğin etkili olduğu çevre Kültürel ritüeller ve rutinler Toplumsal değerlere sahip kurumlarla ilişki Olumlu rol modellere sahip olma

Tablo 1’de görüldüğü üzere yaşam olayları ile ilgili kavramların belirleyicileri arasında bireysel, ailesel ve çevresel faktörlerden bahsedilmektedir. Bireysel düzeyde sağlık sistemi, problem çözme becerisi, bilişsel gelişim, hayata bakış, özyeterlik, inanç sistemleri yer almaktadır. Ailesel düzeyde ebeveynlerle ilişki, ebeveyn gözetimi, ailenin eğitime desteği, ailenin rutinleri bulunmaktadır. Akranlarla ilişkiler, rol modeller, toplumsal değerler, okulun sunduğu olanaklar, kültürel değerler ise çevresel faktörleri meydana getirmektedir.

Stres veren yaşam olaylarının gelişimi, hayatın dönemine göre farklılık gösterebilir. Stres veren yaşam olaylarının gelişiminde iş, aile, arkadaş çevresi ile olan ilişkilerin etkisi gözlenmektedir. Sağlık durumu, ekonomik durum, yakın birisinin

yitimi, cinsel yaşam, yer değişikliği gibi gelişmeler stres veren yaşam olaylarının gelişiminde belirleyici rol oynar (Ataman, 2011).

Psikososyal işlevsellik, yaşam olaylarının gelişiminde etkisini hissettirmektedir. Zihinsel ve duygusal durum, yaşam olaylarının gelişimi doğrudan etkiler (Sukan ve Maner, 2006). Bireyin içinde bulunduğu zihinsel ve duygusal durumun olumlu olması yaşam olaylarını iyi yönde etkilemekte iken olumsuz zihinsel ve duygusal durum halinde yaşam olaylarının kötü yönde gelişimi söz konusu olur.

Çocukların anneye olan bağlılıkları, erken dönemde yaşanan gelişmelerde belirleyici rol üstlenmektedir. Erken dönem olumlu ve olumsuz deneyimlerine çocuğun güvenli bir biçimde bağlanması ya da kaygılı bir bağlanma stilini benimsemesine dayalı gelişmeler örnek olarak gösterilebilir. “Özellikle anne-bebek arasındaki ilişkinin erken yaşam deneyimlerinin temel kaynağı olduğu; anne-bebek arasındaki bağlanma özelliklerinin çocuğun sosyal, psikolojik, zihinsel ve bilişsel gelişiminde önemli bir rol oynadığı bilinmektedir ” (Sayın, 2013).

Erken dönem özelinde yaşam olaylarının gelişimi aşağıdaki tablo üzerinde gösterildiği gibidir (Sayın, 2013).

Tablo 2. Erken Dönem Özelinde Yaşam Olaylarının Gelişimi (Sayın, 2013)

	EH modeli	MS modeli	ED/Nİ modelleri
Anne davranışı	Yalama ↑ Tımar ↑	Besleme ↓ Yalama ↓ Tımar ↓	Yeterli çalışma yok
Yavrunun nöroendokrin sistemi	Daha az reaktif HPA sistemi	Aşırı reaktif HPA sistemi	Daha az reaktif HPA sistemi
Yavrunun monoaminerjik sistemi	Yeterli çalışma yok	Çelişkili sonuçlar var	Yeterli çalışma yok
Yavrunun nörogelişimi	Yeterli çalışma yok	Nörogenez ↓ Nörotrofik faktörler ↓	Olumsuz etkiler var
Yavrunun bilişsel işlevleri	Performansı ↑	Performansı ↓	Çelişkili sonuçlar var
Yavrunun depresif benzeri davranışları	Yeterli çalışma yok	Çelişkili sonuçlar var	Çelişkili sonuçlar var
Yavrunun anksiyete davranışları	Anksiyete ↓	Çelişkili sonuçlar var ama çoğunlukla anksiyete ↑	Yeterli çalışma yok
Yavrunun şizofreni benzeri davranışları	Yeterli çalışma yok	Şizofreni benzeri bulgular ↑	Yeterli çalışma yok
Yavrunun bağımlılık benzeri davranışları	Yeterli çalışma yok	Bağımlılık benzeri davranış ↑	Bağımlılık benzeri davranış ↑

Erken dönem özelinde yaşam olaylarının gelişiminde anne ve babanın rol model olması etrafında şekillenmektedir. Annenin davranışları, çocukların işlev kazanımı, gündelik yaşam becerileri ve bilişsel gelişimi etkileyen bir konumdur. Tablo üzerinde yer alan bilgiler konuyla ilgili farklı modellerin varlığını ortaya koymaktadır. EH, erken dönem elleme modeli, MS, anneden ayırma modeli, ED, erken dönem yoksunluk modeli, Nİ, yenidoğanın yalnız bırakılmasını ifade etmektedir

Olumsuz deneyimler, yaşam olaylarını etkileyen temel faktör konumundadır. İnsanların başa çıkma becerileri, deneyimlerin olumlu ya da olumsuz şekilde gelişmesine neden olmaktadır. Kişilerarası ilişkilerde yaşanan sorunlar başta olmak üzere sorunlara karşı başa çıkma becerisi yüksek olan kişilerin olumsuz yaşam olayları deneyimi daha düşük olasılıkla gerçekleşmektedir (Eryücel, 2013).

Yaş, stres veren yaşam olaylarını etkileyen bir başka faktördür. Yaş dönemine göre gelişimsel özellikler farklılık göstermektedir ve bu durum yaşam olaylarında etkisini hissettirir. Örneğin üniversitede öğrenciler ailelerinden ilk kez ayrılarak bağımsız kimlik oluşturma adımı atmaktadır ve benzer gelişmeler yaşam olaylarını doğrudan etkilemektedir (Aksöz Efe, 2018).

Stres, yaşam olayları üzerinde etkisini göstermektedir. Bu nedenle yaşam olaylarını etkileyen faktörler kapsamında stres belirtilerine yer verilmesi uygun olur. Aşağıdaki tabloda stres belirtileri yer almaktadır (Rowshan, A., 2011).

Tablo 3. Stres Belirtileri (Rowshan, A., 2011)

Fiziksel Belirtiler	-Kalp çarpıntısı, kan basıncında artış -Uykusuzluk -Sırt ve göğüs ağrısı -Ani kilo değişimleri -Sürekli kendini yorgun hissetme -Tırnak yeme ve diş gıcırdatma -Titreme, kekeleme -Baş ağrıları -Alkol ve sigara kullanımında artış -Boğazda ve ağızda kuruluk
Ruhsal Belirtiler	-İçinde bir boşluk hissetme -Affetmeyip kin duyma -Hayatın anlamının kaybolması
Sosyal Belirtiler	-Diğer insanlardan soyutlanmak -Alınganlık -İletişim kuramama -Yalnızlık -Ben merkezli olma
Duygusal Belirtiler	-Kızgınlık, depresyon, üzüntü -Soğukluk -Sık sık kâbus görme -Aşırı ağlama veya gülme krizleri -Heyecan duymama -Hastalık kuruntusu
Zihinsel Belirtiler	-Konsantrasyon güçlüğü -Unutkanlık ve hafıza kaybı -Karamsarlık -Fobiler

Tablo 3'te görüldüğü üzere stres belirtileri; fiziksel belirtiler, ruhsal belirtiler, sosyal belirtiler, duygusal belirtiler ve zihinsel belirtiler şeklinde sıralanmaktadır. Dolayısıyla değinilen bu hususlar yaşam olaylarını etkileyen birer faktör olarak değerlendirilmeye müsaittir.

Duygular üzerinde ortaya çıkan etkiler, stres veren yaşam olaylarının etkileri arasında önemli bir yere sahiptir. Ergenlik döneminde karşılaşılan stres verici olayların ergenlerin duygusal ve fiziksel açıdan gelişimleri için bir tehdit unsurudur. Ergenlerde limbik ve kortikal sistemlerin yapısını bozan stres verici yaşam olayları, kaygı düzeyini artırmak suretiyle olgunlaşma sürecinin gelişimini olumsuz yöne çevirir (Tercanlı Metin ve ark., 2017). Ebeveynlerin bu süreçte çocuklarına karşı göstereceği ilgi, olumsuz etkilerin ortaya çıkmasını engelleyebilmek açısından kritik bir önem taşır.

Stres veren diğer yaşam olayları aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Karaırmak, 2006):

- i. Şiddet,
- ii. Yoksulluk,
- iii. Doğal afet,
- iv. Aile yapısı,
- v. Terör,
- vi. Yer değiştirme,
- vii. Yakın birisinin kaybı,
- viii. Tehdit algısı,
- ix. Ekonomik kayıp yaşama,
- x. Kişilerarası ilişkilerde sorun yaşama,
- xi. Hastalık,
- xii. Sağlıkta bozulma,

- xiii. Olumsuz deneyimler,
- xiv. Yaşamda önemli değişimler yaşanması şeklindedir.

Sıralanan maddelere göre hayatın akışında karşılaşılma olasılığı yüksek olan gelişmeler, stres veren yaşam olaylarını etkileme potansiyeline sahiptir. Stres veren yaşam olaylarını etkileyen gelişmelerin bazıları insanların kendi kontrolünde iken bazılarının ise insan kontrolünün dışında olduğu görülmektedir. Hayatın olağan seyrinin dışına çıkılması, stres veren yaşam olaylarının nedenleri ve belirtileri arasında yer aldığı gibi bu gelişmelerin etkisi olarak da kendisini gösterebilmektedir.

Stres veren yaşam olayları ile birlikte bireyler hem sosyal hem de psikolojik açıdan zorluklar yaşar. Psikolojik ve sosyal zorluklar sinir sisteminin işleyişine olumsuz yönde tesir etmekte ve beyinde yapısal değişikliklerin gerçekleşmesine sebebiyet vermektedir (Sukan ve Maner, 2006). Stres meydana getiren yaşam olaylarının insanların sağlığını ciddi düzeyde tehdit edecek şekilde etkileri olması sebebi ile önemli bir konudur.

Adaptasyon süreci, stres veren yaşam olaylarına gösterilen tepkinin bir sonucu olarak ortaya çıkar. Erken çocukluk döneminden itibaren insanların karşılaştıkları olaylara karşı adaptasyon gösterir. Stres verici yaşam olaylarının etkileri açısından bu durum ele alındığında ise insanlar adaptasyon aracılığıyla fizyolojik ve psikolojik açıdan iyi olmaya yönelik çaba göstermesi söz konusudur (Bayık ve ark., 2006). Bu stres meydana getiren olaylar karşısında çözüm üretme çabasıdır. Stresli yaşam olaylarının etki düzeyine göre adaptasyon sürecinin şekillenmesi beklenmektedir.

Sosyal, psikolojik ve biyolojik açıdan etkileri bulunan stresin sahip olduğu geniş kapsam nedeniyle böyle bir durum ortaya çıkmaktadır. Stresle karıştırılan başlıca kavramlar kaygı, depresyon, tükenmişlik, başarısızlık, yıpranma, enerji kaybıdır (Gezer ve Yenel, 2009).

Davranışsal uyum bozukluğu, stres veren yaşam olaylarının etkilerinden bir diğeridir. Bu noktada özellikle genç bireylerin yüksek risk altında olduğunun bilinmesi gerekmektedir. Madde kullanımına başlanması, şiddet eğiliminin artması, dikkat

eksikliği, kaza ve yaralanmalar gibi etkiler biraz daha ön plana çıkmaktadır. Strese karşı verilen tepkilerin niteliği ve adaptasyon sürecine göre bu etkilerin düzeyinin düşmesi ya da artması söz konusu olabilir (Tercanlı Metin ve ark., 2017).

1.3. Yaşam Olayları ile İlgili Araştırmalar

İlnem,C. ve ark. (1998), yaptıkları araştırmada yaşam olaylarının şizofreni ve majör depresyonla ilişkisini değerlendirmişlerdir.

Kabakçı (2001), yaşam olaylarını depresif belirtiler ve kişilik özelliklerine göre araştırmıştır. Araştırmacı orta ve yüksek düzeyde depresif belirtiler gözlenen bireylerde son altı ayda stres veren yaşam olayının yaşandığını gösteren sonuçlara ulaşmıştır. Araştırmada depresif belirtilerin doğrudan etkili olduğunu ortaya koyan sonuçların varlığına karşın kişilik özelliklerinin yaşam olayları açısından anlamlı bir etki içermediği yönünde sonuçlar yer almıştır.

Akçakaya ve Erden (2014), stres veren yaşam olaylarının psikosomatik hastalıklara neden olduğunu gösteren bir araştırma yapmıştır. Araştırmacıların elde ettiği bulgular aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

Tablo 4. Psikosomatik Hastalıklar (Akçakaya ve Erden, 2014)

Etkilenen Sistem	Hastalık
Dolaşım Sistemi	Migren, hipertansiyon, koroner kalp hastalığı
Boşaltım Sistemi	Cinsel işlev bozuklukları, enurezis, menstruasyon bozuklukları
Solunum Sistemi	Astım, hiperventilasyon, alerjik rinit
Endokrin Sistem	Obezite, diyabet, hipertiroidizm
İskelet Sistemi	Gerilim tipi baş ağrısı, eklem ve kas ağrıları, migren
Sindirim Sistemi	Göğüs ağrısı, dispepsi, ülser
Deri	Egzama, ürtiker, nörodermatit

Tablo 4’te görüldüğü üzere araştırmacılar stres veren yaşam olayları dolaşım sistemi, boşaltım sistemi, solunum sistemi, endokrin sistemi, iskelet sistemi, sindirim sistemi ve deri üzerinde pek çok hastalığa neden olmaktadır.

Ataman (2011) “stres veren yaşam olayları karşısında bilişsel duygu düzenleme stratejilerinin depresyon ve kaygı düzeyini belirlemedeki rolü” adlı tez çalışmasında stres veren yaşam olayları karşısından çaresiz yaklaşım, kendine güvenli yaklaşım, iyimser yaklaşım şeklindeki yaklaşımlardan birini benimsediğini ortaya koymuştur. Olaylara karşı çaresiz yaklaşımla kabullenici yaklaşılması durumunda depresyon ve kaygı düzeyinin arttığı tespit edilmiştir.

Yöndem ve Bahtiyar (2016), ergen bireylerdeki stresle başa çıkma ve psikolojik dayanıklılık ilişkisini araştırdığı çalışmada olumsuz bir yaşam olayı deneyimi bulunan

ergenlerin psikolojik dayanıklılıklarının daha yüksek olduğunu ve stresle mücadele etme konusunda daha başarılı olduğunu gösteren sonuçlar elde etmişlerdir. Araştırmada sosyal, duygusal, fiziksel ve bilişsel değişimlerin etkili olduğu belirlenmiştir.

Sukan ve Maner (2006), stres verici yaşam olaylarının psikososyal sorunların yanında beyindeki yapısal değişiklikler ve cilt değişimlerine neden olduğu yönünde sonuçlar elde etmişlerdir. Stres veren yaşam olaylarının bireyin sağlığı için büyük bir tehdit konumunda olması sebebiyle yaşanan olaylarla başa çıkabilme becerisinin gerekliliği vurgulanmıştır.

Bayık, A. ve ark. (2006), stres verici olayları kadınlar açısından araştırmıştır. Araştırmacılar elde ettiği sonuçlar kadınların stres verici yaşam olayları ile karşılaşma sıklıklarının erkeklere oranla daha yüksek düzeyde olduğunu göstermiştir. Araştırma neticesinde ulaşılan sonuçlara göre kadınlar hem aile yükünü hem de iş yükünü taşımaları sebebiyle erkeklere göre daha fazla risk altında olmaktadır. Bu araştırmada elde edilen sonuçlara göre kadınlar ve erkeklerin stresli yaşam olaylarına karşı yaklaşımlarının farklı olması ve kültürel etkenler, stres veren yaşam olayları açısından kadınları daha riskli bir konuma getirmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

KİŞİLİK

Çalışmanın ikinci bölümünde kişilik kavramına yönelik inceleme yapılmaktadır. Bu amaçla öncelikle kişilik kavramının tanımına yer verilmekte, ardından kişilik gelişimini etkileyen unsurlar ortaya koyulmaktadır. Kişilik tiplerinin açıklanması ile birlikte kaydedilen ilerlemenin ardından kişilikle ilgili araştırmalara yer verilerek bu bölümdeki inceleme tamamlanmaktadır.

2.1. Kişilik Kavramı

Kişilik kavramına yönelik pek çok farklı tanım yapılması mümkündür. İnsanın karmaşık yapısı ve kişiliğin farklı yaklaşımlar aracılığıyla ele alınması sebebiyle üzerinde uzlaşılan bir tanımdan bahsedilmesi güçtür. “ Kişilik, bireyi diğerlerinden ayıran nispeten kalıcı özellikler ve eğilimlerdir. Kişilik, bireyler tarafından sergilenen özgün ve nispeten sabit davranış, düşünce ve duygu kalıbıdır” (Özsoy ve Yıldız, 2013).

Başka bir tanımda kişilik şöyle açıklanmaktadır: “Kişilik; bireyi başkalarından ayıran doğuştan getirdiği ve sonradan kazanılan, tutarlı olarak sergilenen özelliklerin bütünüdür. Kişilik, bireyin zihinsel, duygusal, sosyal ve fiziksel özelliklerinin süreklilik gösteren yönlerini içerir” (Özdemir ve ark., 2012). Bu tanımdan hareketle kişilik için insanların sonradan kazandığı ve diğer kişilerden ayırt edilmesini sağlayan bir unsur değerlendirmesi yapılabilir.

Pek çok farklı tanımın olması ve farklı yaklaşımlar açıklanan bir kavram olması sebebiyle kişilikle ilgili farklı tanımlara yer verilmesi yerine literatürde kabul gören yaklaşımların kişiliği nasıl ele aldığını açıklamak tercih edilmiştir. Bu kapsamda ulaşılan bilgiler aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir (Üngüren, 2011).

Tablo 5. Kişilik Kavramına Farklı Yaklaşım (Üngüren, 2011)

Yaklaşım	Yaklaşımın Temeli	Temsilcileri
PSİKANALİTİK YAKLAŞIM	Bilinçaltının davranışların belirlenmesinde anahtar rol oynadığı fikrine dayanan, kişiliğin bilinçaltı malzemeyi bilinç düzeyine çıkartarak ele alınması gerektiğine inanılan yaklaşımdır. Bu yaklaşımın temelleri Sigmund Freud tarafından atılmıştır ve bu yüzden psikanalitik yaklaşım onun ismiyle özdeşleşmiştir	Sigmund Freud, Cari Jung, Alfred Adler, Erik Erikson, Karen Horney, Harry Stack Sullivan, Erich Fromm.
AYIRICI ÖZELLİK YAKLAŞIMI	Zamana ve duruma göre değişmeyen, kararlı bireysel davranış farklılıklarının belirlenebileceği fikrine dayanır. Ayırıcı özellik kuramcıları bir kişinin değil, bir özellik sürekliliğinin değişik noktalarında bulunan insanların genel davranışlarını tanımlamaya çalışır ve bu amaçla tipleri ya da ayırıcı özellikleri belirler. Ayırıcı özellik yaklaşımı, iki önemli varsayım üzerinde durur. Birincisi, bu yaklaşımın psikologları kişilik özelliklerinin zaman içinde değişmez olduğunu kabul eder. İkinci varsayım ise, kişilik özelliklerinin durumlara göre de kararlılık gösterdiğidir (Örneğin saldırgan insanlar, futbol oynarken de aile içi tartışmalarda da normalden fazla saldırganlık göstermektedir).	Gordon Allport, Henry Murray, Raymond Cattell
BIYOLOJİK YAKLAŞIM	Kişiliğin biyolojik etmenlerden ayrılamayacağı görüşüne dayanır. Yani, beyin dalgası etkinliği, hormon düzeyleri, kalp atışı hızları gibi fizyolojik özelliklerde insanlar arasında farklılıklar söz konusudur. Kişilik psikologları için daha da önemli nokta, araştırmacıların bu biyolojik farklılıklar ve davranışlardaki farklılıklar arasında ilişki kurabilmesi olmuştur	Hans Eysenck.
İNSANCIL YAKLAŞIM	Kişilerin kendi eylemlerinden büyük oranda sorumlu olduğunu varsayar. Bu yaklaşıma göre, bazen olaylara karşı otomatik bir tepki göstersek ve bilinçaltı dürtüler tarafından güdülensek de, her an kendi yazgımızı belirleme ve eylemlerimize karar verme gücüne sahibizdir, hepimizin iradesi özgürdür.	Cari Rogers, Abraham Maslow, Mihaly Csikszentmihalyi

Tablo 5'te görüldüğü üzere kişilik kavramının açıklanmasına yönelik psikanalitik yaklaşım, ayırıcı özellik yaklaşımı, biyolojik yaklaşım, insancıl yaklaşımdan bahsedilmektedir. Bu yaklaşımların her birisi kayda değer bir çevre tarafından kabul görmüştür. Kişilik kavramını açıklamaya yönelik tablo üzerindeki ek olarak çok sayıda yaklaşımın olduğunun bilinmesi gerekmektedir.

Kişilikle ilgili kavramlar, kişiliğin kapsamını belirlemede etkilidir. Kişilikle ilişkili kavramların başında mizaç ve huy gelmektedir. Kişinin duygusal açıdan göstereceği tepkilerin belirleyicisi olan bu iki kavram kişilikle eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Benlik, kişilikle ilişkili kavramlardan bir diğeridir (Soysal, 2008). Kişinin istekleri, kanaatleri, kişisel özellikleri, yetenek ve değer yargılarının benlik kapsamında yer aldığı bilinmektedir. Kişiliğin oluşumunda varlığını gösteren bu

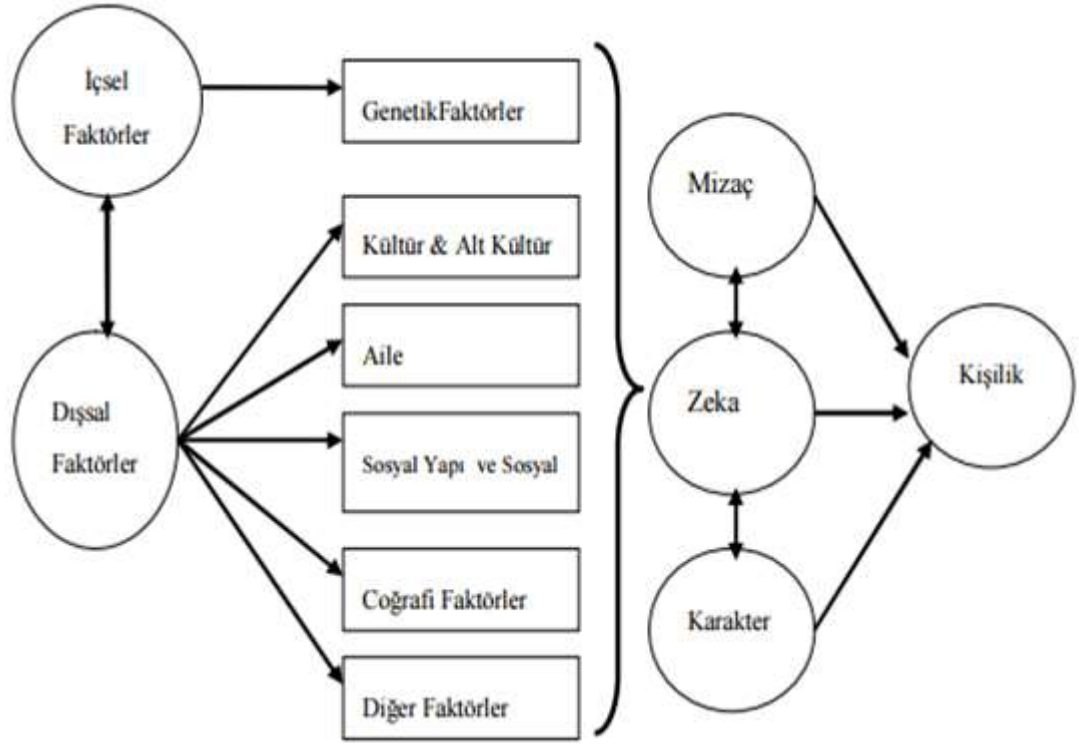
kavramların her birisi, kişiliğin kapsamını ortaya koymada farklı düzeyde etkili olmaktadır. Self-nesne ilişkileri kuramı, nesne ile kurulan ilişki, ilişkiler yolu ile nesne tasarımlarının içselleştirilmesi gibi konuları içermektedir. Nesne ilişkileri kuramı, dürtü kuramına en uzak uçtadır. Self psikolojisi kuramı daha ortalarda yer alır (Erden, 2018).

2.2. Kişilik Gelişimini Etkileyen Unsurlar

İnsanların gündelik yaşamlarında nasıl davrandığını etkileyen unsurlar, kişiliğin ortaya çıkması ve gelişim göstermesinde etkili olmaktadır. Kişiliğin gelişimini etkileyen unsurlar karmaşık bir yapıdadır. Yine de genel hatlarıyla bu unsurlar fiziksel yapı, genetik, sosyal ve kültürel çevre, aile, sosyal yapı ve sosyal sınıf şeklinde sıralanmaktadır (Kılıçlar ve ark., 2017).

Sorumluluk, kişilik gelişiminde etkisi bulunan unsurlar arasındadır. Sorumluluk bilincinin varlığı, kişiliği şekillendiren bir etken konumundadır. İnsanların kendilerini yapılan eylemlerin öznesi olarak görebilmesi için sorumluluğa ihtiyaçları vardır (Yıldız, 2015). Bu da kişilik gelişiminde sorumluluğun önemli bir yeri olduğunu ortaya koyan bir ayrıntıdır.

Kişilik gelişiminde etkisi olan başlıca unsurlar aşağıdaki şekil üzerinde gösterildiği gibidir (Üngüren, E. 2011).

Şekil 1. Kişilik Gelişiminde Etkisi Olan Faktörler (Üngüren, 2011)

Şekil 1’de yer alan bilgilere göre kişilik gelişiminde etkisi bulunan faktörleri içsel faktörler ve dışsal faktörler şeklinde ikiye ayırmak mümkündür. İçsel faktörler denildiğinde akla genetik gelmektedir. Dışsal faktörlerin kapsamı, içsel faktörlere göre daha geniştir. Kişilik oluşumunda ve gelişiminde etkisi gözlenen dışsal faktörler; alt kültür, kültür, aile, sosyal yapı, coğrafi faktörler ve diğer faktörler şeklindedir. Değinilen hususlar bir araya gelerek zeka, mizaç ve karakterin de etkisi ile kişilik şekillendirmektedir. Böyle bir durumda mizaç, zeka ve karakterin kişiliğin gelişiminde doğrudan etkili olduğu yukarıdaki şekil aracılığıyla anlaşılmaktadır. Bireyin kendisinin yanında çevresinin ve bulunduğu coğrafyanın kişilik gelişiminde etkili olduğunu göstermesi bakımından şekil üzerindeki bilgiler dikkate alınmak durumundadır.

Kişilik, bireyin ailesi başta olmak üzere yakın çevresinden etkilenen bir yapıya sahiptir. Kişilik gelişimini etkileyen diğer faktörler aşağıdaki gibi maddeler halinde sıralanmaktadır (Tekin ve ark., 2012):

- i. Ebeveynlerden aktarılan genler,
- ii. Ailenin benimsediği çocuk yetiştirme tutumu,
- iii. Çocukluk döneminde gösterilen ilgi,
- iv. Çocukluk döneminde çocuğa karşı kullanılan davranış modelleri,
- v. Mahalle arkadaşları,
- vi. Okul arkadaşları,
- vii. İş arkadaşları,
- viii. Sosyal gruplarla olan diğer etkileşimler,
- ix. İdealler,
- x. İlgi alanları,
- xi. Kişinin kültürel yapısı,
- xii. Kültürel çevre,
- xiii. Doğup büyümenin gerçekleştiği coğrafya,
- xiv. İklim,
- xv. Göç edilerek coğrafyanın değişmesi,
- xvi. Yaşanan çevredeki rol davranışları,
- xvii. Bireye verilen sorumluluklar,
- xviii. Sosyalleşme çabalarına karşı alınan tepkiler,
- xix. Öğrenme biçimi şeklinde sıralanabilir.

Sıralanan maddelerden anlaşılacağı üzere kişilik üzerinde doğrudan ya da dolaylı olarak etkisi bulunan çok sayıda faktörden bahsedilmesi mümkündür. Ulaşılan bilgilere göre kişiliğin gelişiminde etkili olan unsurlar; ailesel unsurlar, biyolojik unsurlar, sosyal unsurlar, kültürel unsurlar, coğrafi ve fiziksel unsurlar şeklinde sınıflandırılarak değerlendirilebilir.

2.3. Kişilik Tipleri

Kişiliği etkileyen faktörlerle birlikte davranışların kapsamlı biçimde ele alınması neticesinde kişilik tiplerini belirlemek için daha sağlıklı yol izlenmesi mümkün olur. İnsanların davranışlarının incelenmesi ve davranışların belirli kategorilere ayrılarak değerlendirilmesi neticesinde kişilik tiplerinin belirlenmesine yönelik girişimler artmıştır (Tatlılıoğlu, 2014).

Kişilik tipleri, kişilik özelliklerinin kapsamını belirlemek adına açıklayıcı konumdadır. Kişilik tipleri konusunda aşağıdaki tablo üzerinde yer alan 16 kişilik boyutunun bilinmesinde fayda vardır (İbrahimoglu, N. 2008).

Tablo 6. Kişiliğin 16 Boyutu (İbrahimoglu, N. , 2008)

1. Çekingen, ihtiyatlı-Sokulgan	2. Az Zeki-Çok Zeki
3. Duygularından Etkilenen- Düzenli	4. Çekinik- Baskın
5. Ciddi-Neşeli	6. Kestirmeci-Bilinçli ve Tedbirli
7. Uysal-Maceracı	8. Dik başlı-Duygusal
9. Güvenilir-Şüpheli	10. Pratik-Hayalci
11. Doğru, Açık-İçten Pazarlıklı	12. Kendine Güvenen-Endişeli, vesveseli
13. Tutucu-Deneysel	14. Gruba bağlı-Kendine güvenli
15. Kontrolsüz-Kontrollü	16. Rahat-Gergin

Tablo 6’da yer alan bilgiler, kişilik özelliklerinin neler olduğunu açıklamada yardımcı olmaktadır. Kişilik tiplerinin hangi özelliklere göre şekillendiğini ortaya

koyması sebebiyle bu özelliklerin bilinmesi gerekmektedir. 16 farklı boyuttan meydana gelen kişilik özellikleri, aynı zamanda kişiliğin son derece geniş bir kapsamı olduğunu doğrular nitelikte görünmektedir.

İnsanların çevrelerindeki olayları algılamaları, değerlendirmeleri, yorumlamaları kişilik tipi aracılığıyla olmaktadır (Alan ve Baykal, 2017). Bu nedenle kişilik tipi son derece önemli bir konudur. İnsanların gündelik hayatlarındaki tutum ve davranışlarının belirleyicisi konumunda olması, kişilik tiplerinin insanlar için önemini meydana getiren temel nokta olarak görünmektedir.

Eski dönemlerden bu yana kişilikle ilgili yapılan araştırmalarda kişilik tiplerine yönelik farklı çıktılar ortaya koyulmuştur. Hipokrat, Viola, Galant, Sheldon ve daha pek çok araştırmacı kişilik tiplerini fiziksel özellikler ile ilişkilendirerek açıklamıştır. Dört tip kişiliğin önerildiği bu araştırmalarda öfkeli, sıcakkanlı, soğukkanlı ve hüzünlü gibi kişilik tipleri tanımlanmıştır (Hazar, 2006).

Kişilik tipleri boyutlarına göre ele alındığında popüler optimist kişilik, mükemmeliyetçi melankolik kişilik, güçlü klorik kişilik, barışçıl soğukkanlı kişilik tiplerinden bahsedilmektedir. Popüler optimist kişilik toplumda göze batan ve kolay fark edilen tiplerdir. Mükemmeliyetçi melankolikler giyimden duruşa, saç modelinden masanın düzenine kadar derli toplu olmalarıyla öne çıkmaktadır. Güçlü klorik kişilikte kararlılık ve yere sağlam basma özellikleri gözlenmektedir. Barışçıl soğukkanlılar ise dengeli yapıları ve aşırıya kaçmamaları gibi özellikleriyle bilinen bir kişilik tipidir (Tiryaki ve Aykaç, 2013).

Davranış biçimlerine göre kişilik tipleri, üzerinde yoğun bir şekilde çalışılan konular arasındadır. Kişilerarası davranış biçimlerine göre kişilik tipleri aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (Tuna ve Türkmen, 2015):

- i. Baskın,
- ii. Kendine güvensiz,
- iii. Dışadönük,

- iv. İçedönük,
- v. Fedakar,
- vi. Soğuk,
- vii. Kinci,
- viii. Kullanılmaya yatkın şeklindedir.

Sıralanan davranış biçimlerine göre kişilik tipleri, zıt özelliklerin bir araya gelmesiyle ortaya çıkmaktadır. Baskın kişilik tipine karşılık kendine güvensiz kişilik tipi, içedönük tipe karşı dışadönük tip, soğuk kişiliğe karşın fedakar kişilik, kinci kişilik tipine karşılık ise kullanılmaya yatkın kişilik tipi açıklanmaktadır.

Kişilik tipleriyle ilgili yapılan araştırmalarda a ve b tipi kişilik özellikleri ortaya koyulmuş ve insanların kişiliklerinin açıklanması hedeflenmiştir. A ve b tipi kişilik özellikleri, aşağıdaki tablo üzerinde gösterildiği gibidir.

Tablo 7. A ve B Tipi Kişilik Nitelikleri (Luthans, 1995)

A TİPİ KİŞİLİK	B TİPİ KİŞİLİK
Daima eylem halindedirler.	Zamanla ilgileri pek yoktur.
Hızlı yürürler.	Sabırlıdırlar.
Hızlı yerler.	Övünmekten hoşlanmazlar.
Hızlı konuşurlar. Sabırsızdırlar.	Oyunlar ve sporlar kazanmak için değil eğlenmek için yaparlar.
Bir anda iki eylem yaparlar.	İçleri rahat bir şekilde dinlenirler.
Boş zamanları pek yoktur. Sayılara karşı saplantılıdırlar.	Bir işi hemen bitirme baskısı altında değildirlar.
Sayılarla başarıyı ölçme eğilimindedirler.	Yumuşak başlıdırlar. Asla acele etmezler.
Agresiftirler. Rekabetçidirler. Sürekli zaman baskısı altındadırlar.	

Tablo 7’de yer alan kişilik özellikleri; yöneticilik seçimi, sağlık sorunları, problem çözme, çalışma biçimi gibi pek çok konuda etkisini göstermektedir. Örneğin stresle mücadele etme konusunda b tipi kişilerin daha fazla öne çıktıkları görülürken yöneticilik konusunda a tipi kişiler daha avantajlı konuma sahiptir. Bu gibi benzer nitelikte örneklerin sayısını artırmak olasıdır.

Kişilik tipleriyle ilgili yapılan araştırmalar sonucunda beş faktör kişilik modeli geliştirilmiştir. Bu modele göre kişilik özellikleri; dışadönüklük, duygusal denge, sorumluluk, uyumluluk, açıklık boyutlarından oluşur (Tekin ve ark., 2012).

2.4. Kişilikle İlgili Araştırmalar

Alan ve Baykal (2017), hemşireler özelinde kişilik özellikleri ve mesleki özellikler ilişkisini yöneticilerin ne şekilde düşündüklerini açıklamak amacıyla araştırmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre hemşirelerin kişisel özellikleri ile meslek özellikleri birbirini etkilemektedir.

Hazar (2006), kişilik ve iletişim arasındaki ilişkiyi ele aldığı araştırmada kişiliğin iletişim türünü etkilediği yönünde sonuçlar elde etmiştir. Araştırmacıya göre iletişim kurma biçimi, kişilik özelliklerine göre gelişmektedir. Tuna ve Türkmen (2015), kişilik tiplerinin çatışma yönetimi tekniklerine etkilerini değerlendirmişlerdir. Araştırmacıların ulaştığı sonuçlara göre fedakar ve dışadönük kişilik tipi uzlaşma yöntemini; içedönük ve kullanılmaya yatkın kişilikler kaçınma yöntemini; kinci ve soğuk kişilikler hükmetme yöntemini tercih ettikleri görülmüştür.

Yenilik arayışına göre kişilik tiplerinin araştırılmasıyla birlikte aşağıdaki tabloda yer alan bulgular elde edilmiştir.

Tablo 8. Yenilik Arayışı ve Kişilik Özellikleri (Üngüren, 2011)

Yüksek Yenilik Arayışı	Düşük Yenilik Arayışı
• Dürtüsel (impulsive) • Araştırmacı-keşfedici • Alışıldık rutinelere tahammül edemeyen • Hevesli ve coşkulu • Meraklı • Kararsız • Çabuk fikir değiştiren • Maymun iştahlı • Kolay heyecanlanan • Kolay tahrik olan • Çabuk sinirlenen ve hiddetlenen • Müsrif-savurgan • Düzensiz ve sistemsiz • Geleneklere-göreneklere uymayan • Yeni ilgilere ve aktivitelere çabuk giren • Detayları ihmal eden • İlgileri çabuk kaybeden • Sık dramatizasyon • Dinlemekten çok konuşmayı tercih etme • Müsrifçe para harcama • Tasarruf etme ve doyumu ertelemede güçlük • Çabuk sıkılan • Kolay provoke edilen • Kolay kavgaya çekilen	• Yeniliklerle çok fazla ilgilenmeyen yada çok ağırdan ilgilenen • Tekdüzelik-monoton • Alışkanlılardaki değişikliklere direnç • Zihni çok dar • İlgisiz ve heyecansız • Kaygısız, lakayt • Çekinken • Odaklanmış detaylarla meşgul olan • Karar verirken çok fazla düşünen (İnce eleyip sık dokuyan) • İnce fikirli • Sadık • Vefalı • Kolay kolay sinirlenmeyen • Tutumlu • Çok beğendiği bir şeyi bile satın almada güçlük • Düzenli, sistemli • Disiplinli • Konuşmaktan çok dinlemeyi tercih etme • Sade kişilik

Yenilik arama düzeyine göre kişilik özelliklerinin farklılaştığını göstermesi bakımından bu tabloda yer alan bilgiler önemlidir. Zarardan kaçınma bakımından kişilik özellikleri araştırmasında elde edilen sonuçlar ise aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

Tablo 9. Zarardan Kaçınma ve Kişilik Özellikleri (Üngüren, 2011)

Yüksek Zarardan Kaçınma	Düşük Zarardan Kaçınma
• Dikkatli • İhtiyatlı, tedbirli • Gergin • Vesveseli ve kuşkucu • Kötümser ve güvensiz • Sık sık gelecekte endişe eden, evhamlı • Korkak • Utangaç • Sıradan durumlarda bile garantiye ihtiyaç hisseden • Çabuk yorulan • Sinirli, asabi • Bezgin • İnsanlara karşı güvensiz (Zor güvenen) • Pasif • Çekingen ve sosyal ilişkilerde utangaç • Enerji düzeyleri düşük • Kronik olarak devamlı yorgun • Diğer insanlardan daha fazla güvenceye ve teşviğe ihtiyaç hisseden • Eleştiri ve cezaya oldukça hassas	• Kendinden emin • Alışık olmayan görevlerle ilgilenirken hiç endişelenmeme • Kendi halinde • Meraklı • Arabulucu • İyimser • Keyfi yerinde • Hiçbir şeyi kendine dert etmeyen • Değişimlere çabucak uyum sağlama • Stresten hızlı kurtulma • Sempatik • Güç kayıplarını çabucak telafi eden • Enerji düzeyi yüksek, dinamik ve canlı • Kaygısız, tasasız • Cüretkar ve girişken • Cesur • Gözüpek • Yabancılarla rahatlıkla iletişim kuran • Hareketsizlik yerine, fiziksel incinme riski taşıyan aktivitelerle ilgilenme

Tablo 9'a göre zarardan kaçınmaya yönelik sergilenen davranışlar, kişilik özelliklerine göre değişmektedir. Zarardan kaçınma konusuna gösterilen özen düzeyine göre kişilik özelliklerini değiştirdiği yukarıdaki tablo aracılığıyla anlaşılmaktadır.

Aşağıda kişilikle ilgili yapılan başlıca araştırmalara yer verilmektedir.

Tablo 10. Kişilik Özelliklerini Araştıran Bazı Araştırmacılar (Arpacı, 2015)

Yıllar	Beş Faktör Kişilik Özellikleri Yaklaşımının Tarihsel Gelişiminde Belirli İsimler
1930'lar	Thurstone (1934); Allport and Odbert (1936).
1940'lar	Cattell (1943b, 1945); Eysenck (1947); Guilford (1948); Fiske (1949).
1950'ler	Cronbach and Meehl (1955); Cattell (1957); Loevinger (1957); Guilford (1959).
1960'lar	Tupes and Christal (1961); Tupes and Kaplan (1961); Norman (1963, 1967); Borgatta (1964).
1970'ler	Adcock (1972); Eysenck (1972); Cattell (1973); Hofstee (1976); Howarth (1976). Goldberg (1977); Tomas (1977); Brokken (1978); Digman (1979).
1980'ler	Goldberg (1980, 1981, 1982); Digman and Takemoto-Chock (1981). Goldberg, and Angleitner (1984); Conley (1985); Costa and McCrae (1985). Hogan (1986); Borkenau (1988); Botwin and Buss (1989); Peabody and Goldberg (1989).
1990'lar	Goldberg (1990); Trapnell and Wiggins (1990); Costa and McCrae (1992a, 1992b). Judge and Cable (1997); McCrae and Costa (1999).

Tablo 10'a göre kişilik özellikleri, 1930'lu yıllardan bu yana üzerinde çalışılan bir konu olarak görünmektedir. 1980'li yıllardan itibaren kişilikle ilgili yapılan araştırmaların daha yoğun hale geldiği, konunun giderek daha fazla bilinen ve daha çok ilgi çeken bir hale geldiği görülmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın amacı, araştırmanın problemi, araştırmanın yöntemi, araştırmanın evren ve örnekleme ve verilerin analizi konuları ayrı ayrı başlıklar halinde ortaya konulacaktır.

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın temel amacı kişilikle yaşam olaylarına bakış arasındaki ilişkiyi açıklamaktır. İnsanların karşılaştıkları yaşam olaylarının kişilik özelliklerine göre şekillenmesi, kişiliğin bu yaşam olayı ile şekillenmesi beraber irdelenmelidir.

Yaşam olayları ve kişilik ilişkisinin açıklanması, çalışmanın önemi kapsamındadır.

3.2. Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın problemi “Yaşam olayları ile kişilik örüntüleri arasında bir ilişki var mıdır?” olarak belirlenmiştir.

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada anket yönteminden yararlanılmıştır. Anket formu üç bölümden oluşmaktadır.

1. SDVF (sosyodemografik veri formu),

2. Yaşam olayları B formu,
3. SCID 2 kişilik envanteri şeklinde sıralanabilir.

3.4. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırma evreni rastgele örneklem metodu ile 1. eksen tanısı olmayan SCID 2 uygulanmış hastaların dahil edilmesiyle oluşturulmuştur. Araştırma örneklemini 91 katılımcı oluşturmaktadır.

3.5. Verilerin Analizi

Anket formu ile toplanan veriler sayısal hale getirilerek elde edilen verilerin istatistik analizi, SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 23.0 istatistik programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Örneklemi oluşturan katılımcıların demografik özellikleri ile ilgili bulgular için frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma değerlerinden yararlanılmıştır. Daha sonra, iki düzeye sahip değişkenler arasındaki farklılığı belirlemek için T Test ve ikiden fazla düzeye sahip değişkenler arasındaki farklılığı belirlemek için ANOVA gerçekleştirilmiştir. Varyans analizi sonrasında ortalamalar arasındaki farklılığın oluşmasında önem arz eden grupların belirlenmesi için post-hoc testlerinden uygun olanları uygulanmıştır. Korelasyon analizi uygulanmıştır. Anlamlılık için $p < 0,05$ olması istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Araştırmada dışlama ve dahil olma kriterler aşağıda açıklanmıştır. Dışlama kriterleri;

- 1) 18 yaşın altında olmak,
- 2) 65 yaş üstü olmak,
- 3) DSM-IV'e göre 1. eksen de uyum bozukluğu dışında farklı psikiyatrik hastalıkların varlığı,
- 4) Mental retardasyonun bulunması,
- 5) Okuma yazma bilmemek,

6) Çalışmaya katılmaya gönüllü olmamak şeklindedir.

Dahil olma kriterleri ise;

- 1) 18 yaşın üstünde olmak,
- 2) 65 yaş altında olmak,
- 3) DSM-IV'e göre 1. eksen de uyum bozukluğu tanısı dışında tanı almamış olmak,
- 4) Mental retardasyonun bulunmaması,
- 5) Okuma yazma biliyor olmak,
- 6) Çalışmaya katılmaya gönüllü olmak şeklinde sıralanmaktadır.

Araştırma kapsamında yaşam olayları 12 alt kategoride olacak şekilde sınıflandırılmıştır. Bu alt kategoriler aşağıdaki gibidir:

- 1) Ekonomikle ilgili (5 madde dahildir),
- 2) Sağlıkla ilgili (8 madde dahildir),
- 3) Eğitimle ilgili (10 madde dahildir),
- 4) İşle ilgili (16 madde dahildir),
- 5) Aileyle ilgili (31 madde dahildir),
- 6) Akrabayla ilgili (7 madde dahildir),
- 7) Arkadaşla ilgili (2 madde dahildir),
- 8) Cinsel yaşamla ilgili (2 madde dahildir),
- 9) Yer değişikliğiyle ilgili (6 madde dahildir),
- 10) Adli olay-suçla ilgili (5 madde dahildir),
- 11) Aile ve sağlıkla ilgili (7 madde dahildir),
- 12) Diğer (8 madde dahildir).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma problemlerinin yanıtlanması için elde edilen verilerin uygun istatistiksel yöntem ile analizi sonucunda ortaya çıkan bulgulara ve bu bulgulara yönelik yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 11. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Ait Dağılım I

		n	%
Cinsiyet	Kadın	60	66
	Erkek	31	34
	Toplam	91	100
Medeni durum	Hiç evlenmedi	26	29
	Evli	49	54
	Boşandı	13	14
	Eşi öldü	1	1
	Ayrı yaşıyor	2	2
	Toplam	91	100
Çocuk sahibi olma durumu	Yok	48	53
	Var	43	47
	Toplam	91	100

Tablo 11'e göre, katılımcıların %66'sı kadın ve %34'ü erkektir. Katılımcıların %29'u hiç evlenmediği, %54'ü evli, %14'ü boşanmış, %1'i eşi öldüğü ve %2'sinin ayrı yaşıyor olduğu belirlendi.

Katılımcıların %53'ü çocuk sahibi ve %47'si çocuk sahibi olmadığını belirtmiştir.

Tablo 12. Katılımcıların Sosyo-demografik Özelliklerine Ait Dağılım II

		n	%
Yaşam şekli	Anne-Baba	27	30
	Eş-Çocuk	44	48
	Kardeş	4	4
	a+b+c	7	8
	Akraba	1	1
	Arkadaş	1	1
	Yalnız	7	8
	Toplam	91	100
Konut şekli	Apartman dairesi	79	87
	Müstakil ev	10	11
	Diğer	2	2
	Toplam	91	100
Konut şekli	Ev sahibi	59	65
	Kiracı	32	35
	Toplam	91	100
Öğrenim durumu	Okuryazar değil	1	1
	Okuryazar	4	4
	İlköğretim	29	32
	Lise	29	32
	Yüksekokul	28	31
	Toplam	91	100
Çalışma durumu	Çalışmıyor	29	32
	İşçi	18	20
	Memur	8	9
	Serbest meslek	10	11
	Diğer	26	29
	Toplam	91	100

Tablo 12'ye göre, katılımcıların %30'u anne ve babası ile birlikte yaşamakta, %48'i eş ve çocukları, %4'ü kardeş, %8'i anne-baba, eş-çocuk ve kardeş ile birlikte yaşamakta, %1'i akraba, %1'i arkadaş ve %82'i yalnız yaşamakta olduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların %87'si apartman dairesi, %11'i müstakil ve %2'si diğer konur şekline sahip olduğunu belirtmiştir.

Katılanların en yüksek oranda apartman dairesinde yaşadıkları tespit edilmiştir.

Katılımcıların %65'i ev sahibi ve %35'i kiracı olduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların %1'i okuryazar değil, %4'ü okuryazar, %32'si ilköğretim, %32'si lise, %31'i yüksekokul mezunu olduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların %32'si çalışmıyor, %20'si işçi, %9'u memur, %11'i, serbest meslek ve %29'u diğer çalışma durumuna sahip olduğunu hiç belirtmiştir.

Tablo 13. Katılımcıların Bazı Sosyo-demografik Özelliklerinin Ortalaması

	n	Min.	Max.	Ort.	Std. Sapma
Çocuk sayısı	43	1,00	3,00	1,95	0,62
Öğrenim süresi	85	0,00	25,00	10,18	4,64
Aylık gelir	62	400,00	10000	1677,42	1538,81
Kardeş sayısı	85	0,00	11,00	3,81	2,61
İntihar girişiminin olduğu yaş	23	13,00	50,00	28,22	11,8
Günlük Sigara kullanımı (paket)	38	0,5	3,00	1,18	0,51

Tablo 13'e göre, katılımcılar en az 1 çocuk, en fazla 3 çocuğa sahiptir, hiç öğrenim görmeyen katılımcılar olduğu gibi 25 yıllık öğrenim hayatına sahip katılımcılarda vardır.

Aylık gelir açısından, en az aylık gelir 400 TL iken en yüksek aylık gelir 10000 TL olduğu belirtilmiştir.

Katılımcılar arasında tek çocuk olanlarda, 11 kardeşe sahip katılımcılarda vardır.

İntihar yaşında ise en küçük 13 yaş, en büyük katılımcı 50 yaşındadır. Günlük sigara kullanımına bakıldığında ise, günde en az yarım paket en fazla 3 paket sigara içen katılımcı vardır.

Tablo 14. Katılımcıların Psikiyatrik Hastalık İle İlgili Durumlarına Ait Dağılım I

		n	%
İntihar girişimi	Yok	67	74
	Var	24	26
	Toplam	91	100
Alkol kullanımı	Yok	64	70
	Var	27	30
	Toplam	91	100
Madde kullanımı	Var	3	3
	Yok	88	97
	Toplam	91	100

Tablo 14'e göre, katılımcıların %74'ü intihar girişimi yok ve %26'sı intihar girişimi var olduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların %70'i alkol kullanmıyor ve %30'u alkol kullandığını belirtmiştir.

Katılımcıların %3'ü madde kullanmıyor ve %97'si madde kullandığını belirtmiştir.

Tablo 15. Katılımcıların Psikiyatrik Hastalık İle İlgili Durumlarına Ait Dağılım II

		n	%
Sigara kullanımı davranışı	Yok	52	57
	Var	39	43
	Toplam	91	100
Hastalık öyküsü	Yok	64	70
	Şizofreni	4	4
	Bipolar bozukluk	2	2
	Depresyon	14	15
	Anksiyete bozukluğu	4	4
	Alkol madde kullanımı	1	1
	İntihar	2	2
	Toplam	91	100
Kindini yaralama davranışı	Yok	84	92
	Var	7	8
	Toplam	91	100
Eşlik eden hastalık	Yok	76	84
	Kardiyovasküler sistem	7	8
	Endokrin sistem	3	3
	Hematolojik sistem	3	3
	Genitoüriner sistem	2	2
	Toplam	91	100

Tablo 15'e göre, katılımcıların %57'si sigara kullanmadığını ve %43'ü sigara kullandığını belirtmiştir.

Katılımcıların %70'i bir hastalığa sahip değil, %4'ü şizofreni, %2'si bipolar bozukluk, %15'i depresyon, %4'ü anksiyete bozukluğu, %1'i Alkol madde kullanımı ve %2'si intihar ettiğini belirtmiştir.

Katılımcıların %92'si kendini yaralama davranışı göstermemiş ve %8'i kendini yaralama davranışı göstermiş olduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların %84'ü eşlik eden hastalık olmadığını, %8'i Kardiyovasküler sistem, %3'ü Endokrin sistem, %3'ü Hematolojik sistem ve %2'si Genitoüriner sistem hastalığı olduğunu belirtmiştir.

Tablo 16. Katılımcıların Psikiyatrik Hastalık İle İlgili Durumlarına Ait Dağılım III

		n	%
Tedavi görme durumu	Hayır	58	64
	Evet	33	36
	Toplam	91	100
Görülen tedavi	Şizofreni	1	3
	Bipolar bozukluk	1	3
	Depresyon	23	70
	Anksiyete bozukluğu	6	18
	Alkol madde kullanımı	1	3
	İntihar	1	3
	Toplam	33	100
Yatarak tedavi olma durumu	Hayır	85	93
	Evet	6	7
	Toplam	91	100
Yatarak tedavi nedeni	Depresyon	4	67
	İntihar	2	33
	Toplam	6	100

Tablo 16'ya göre, katılımcıların %64'ü psikiyatrik hastalık nedeniyle tedavi görmediğini ve %36'sı psikiyatrik hastalık nedeniyle tedavi gördüğünü belirtmiştir.

Psikiyatrik hastalık nedeniyle tedavi gören katılımcıların %00 70'i depresyon, %18'i anksiyete bozukluğu ve %3'ü şizofreni, bipolar bozukluk, alkol madde kullanımı ve intihar nedeniyle tedavi gördüğünü belirtmiştir.

Katılımcıların %93'ü psikiyatrik hastalık nedeniyle yatarak tedavi görmediğini ve %7'si psikiyatrik hastalık nedeniyle yatarak tedavi gördüğünü belirtmiştir.

Katılımcıların yatarak tedavi görenlerin %67'si depresyondan dolayı tedavi gördüğünü ve %33'ü depresyondan dolayı tedavi gördüğünü belirtmiştir.

Tablo 17. Kişilik Yapısının Cinsiyete Göre Dağılımı I

		n	Ort.	Std. Sapma	t	P
Avoidant	Kadın	53	2,92	1,98	-0,314	0,754
	Erkek	27	3,07	2,07		
Bağımlı	Kadın	53	2,26	1,58	0,831	0,408
	Erkek	27	1,96	1,43		
Obsessif kompulsif	Kadın	53	4,04	2,50	-1,820	0,073
	Erkek	27	5,15	2,73		
						P < 0,05

Tablo 17'ye göre, kişilik örüntülerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, kadın ve erkek katılımcıların Avoidant, Bağımlı, Obsessif kompulsif, kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 18. Kişilik Yapısının Cinsiyete Göre Dağılımı II

		n	Ort.	Std. Sapma	t	P
Pasif Agressif	Kadın	52	3,83	2,00	0,658	0,512
	Erkek	27	3,52	1,93		
Self defeating	Kadın	52	4,48	2,81	0,717	0,475
	Erkek	27	4,00	2,86		
Paranoid	Kadın	52	4,33	2,20	0,810	0,420
	Erkek	27	3,93	1,84		
Şizotipal	Kadın	52	2,37	1,90	0,559	0,578
	Erkek	27	2,11	1,95		
Sizoid	Kadın	52	1,69	1,21	0,340	0,735
	Erkek	27	1,59	1,28		
Histriyonik	Kadın	52	5,04	3,19	1,202	0,233
	Erkek	27	4,33	2,00		
Narsistik	Kadın	52	4,00	3,53	1,345	0,182
	Erkek	27	3,00	2,17		
Borderline	Kadın	51	6,06	4,27	0,175	0,861
	Erkek	27	5,89	3,67		
Antisosyal	Kadın	51	,98	1,27	-2,736	0,009
	Erkek	27	2,07	1,86		

P < 0,05

Tablo 18'e göre, kişilik örüntülerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, kadın ve erkek katılımcıların Pasif Agressif, Self defeating, Paranoid, Şizotipal, Sizoid, Histriyonik, Narsistik ve Borderline kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Kişilik örüntülerinden Antisosyal kişilik özelliklerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, kadın ve erkek katılımcıların Antisosyal kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı

bulunmuştur ($p = 0,009$). Söz konusu farklılık erkek katılımcıların lehinedir. Bu durum erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre daha fazla antisosyal kişilik özelliğini gösterdikleri şeklinde değerlendirilebilir.

Tablo 19. Medeni Durum Değişkenine Göre Dağılım I

		n	Ort.	Std. Sapma	F	p
Avoidant	Hiç evlenmedi	22	3,09	1,95	0,410	0,801
	Evli	45	3,02	2,05		
	Boşandı	10	2,4	2,17		
	Eşi öldü	1	2			
	Ayrı yaşıyor	2	4	1,41		
	Toplam	80	2,98	2		
Bağımlı	Hiç evlenmedi	22	2	1,83	0,681	0,608
	Evli	45	2,24	1,48		
	Boşandı	10	1,8	1,14		
	Eşi öldü	1	3			
	Ayrı yaşıyor	2	3,5	0,71		
	Toplam	80	2,16	1,53		
Obsessif kompulsif	Hiç evlenmedi	22	4,59	2,58	3,033	0,022
	Evli	45	4,78	2,55		
	Boşandı	10	2,4	2,01		
	Eşi öldü	1	0			
	Ayrı yaşıyor	2	6,5	2,12		
	Toplam	80	4,41	2,62		

$P < 0,05$

Tablo 19'a göre, kişilik örüntülerinin medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA

sonucunda, katılımcıların Avoidant, Bağımlı kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Kişilik örüntülerinden Obsessif Kompulsif kişilik özelliklerinin medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Obsessif Kompulsif kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0,022$). Medeni durum değişkeninin eşi öldü seçeneği 1 katılımcıya ait olduğu için gruplar arasındaki farklılığa bakılamamıştır.

Tablo 20. Medeni Durum Değişkenine Göre Dağılım II

		n	Ort.	Std. Sapma	F	p
Pasif Agressif	Hiç evlenmedi	22	4,09	1,8	3,016	0,023
	Evli	45	3,71	1,83		
	Boşandı	9	2,67	2,24		
	Eşi öldü	1	0			
	Ayrı yaşıyor	2	6,5	2,12		
	Toplam	79	3,72	1,97		
Self defeating	Hiç evlenmedi	22	4,95	2,68	1,157	0,337
	Evli	45	4,07	3,03		
	Boşandı	9	4,11	1,76		
	Eşi öldü	1	0			
	Ayrı yaşıyor	2	6	1,41		
	Toplam	79	4,32	2,82		
Paranoid	Hiç evlenmedi	22	4,23	1,77	1,698	0,160
	Evli	45	4,31	2,03		
	Boşandı	9	3,56	2,74		
	Eşi öldü	1	0			
	Ayrı yaşıyor	2	6	1,41		
	Toplam	79	4,19	2,08		

$P < 0,05$

Tablo 20'ye göre, kişilik örüntülerinin medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA

sonucunda, katılımcıların Self defeating, Paranoid kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Kişilik örüntülerinden Pasif Agresif kişilik özelliklerinin medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Pasif Agresif kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0,023$). Medeni durum değişkeninin eşi öldü seçeneği 1 katılımcıya ait olduğu için gruplar arasındaki farklılığa bakılamamıştır.

Tablo 21. Medeni Durum Değişkenine Göre Dağılım III

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Paranoid	Hiç evlenmedi	22	4,23	1,77	1,698	0,160
	Evli	45	4,31	2,03		
	Eşi öldü	1	0			
	Ayrı yaşıyor	2	6	1,41		
	Toplam	79	4,19	2,08		
Şizotipal	Hiç evlenmedi	22	2,36	1,92	0,183	0,946
	Evli	45	2,33	2,07		
	Boşandı	9	2	1,41		
	Eşi öldü	1	1			
	Ayrı yaşıyor	2	2	0		
	Toplam	79	2,28	1,91		
Sizoid	Hiç evlenmedi	22	1,73	1,03	0,417	0,796
	Evli	45	1,64	1,32		
	Boşandı	9	1,33	1,41		
	Eşi öldü	1	2			
	Ayrı yaşıyor	2	2,5	0,71		
	Toplam	79	1,66	1,23		

$P<0,05$

Tablo 21'e göre, kişilik örüntülerinin medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Paranoid, Şizotipal, Sizoid kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 22. Medeni Durum Değişkenine Göre Dağılım IV

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Histriyonik	Hiç evlenmedi	22	5	1,88	0,739	0,568
	Evli	45	4,89	3,25		
	Boşandı	9	4	2,92		
	Eşi öldü	1	1			
	Ayrı yaşıyor	2	6	1,41		
	Toplam	79	4,8	2,85		
Narsistik	Hiç evlenmedi	22	3,86	2,44	0,942	0,445
	Evli	45	3,69	3,58		
	Boşandı	9	2,78	2,11		
	Eşi öldü	1	0			
	Ayrı yaşıyor	2	6,5	3,54		
	Toplam	79	3,66	3,15		

P < 0,05

Tablo 22'ye göre, kişilik örüntülerinin medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların, Histriyonik ve Narsistik kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 23. Medeni Durum Değişkenine Göre Dağılım V

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Borderline	Hiç evlenmedi	21	6,81	4,59	0,645	0,632
	Evli	45	5,56	3,74		
	Boşandı	9	6,67	4,64		
	Eşi öldü	1	2			
	Ayrı yaşıyor	2	6,5	3,54		
	Toplam	78	6	4,05		
Antisosyal	Hiç evlenmedi	21	1,76	1,84	0,794	0,533
	Evli	45	1,16	1,46		
	Boşandı	9	1,44	1,59		
	Eşi öldü	1	0			
	Ayrı yaşıyor	2	2	1,41		
	Toplam	78	1,36	1,58		

P < 0,05

Tablo 23'e göre, kişilik örüntülerinin medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Borderline ve Antisosyal kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 24. Çocuk Sahibi Olma Değişkenine Göre Dağılım I

		n	Ort.	Std. Sapma	t	P
Avoidant	Yok	41	2,88	2,12	-0,442	0,659
	Var	39	3,08	1,88		
Bağımlı	Yok	41	2,10	1,59	-0,387	0,700
	Var	39	2,23	1,48		
Obsessif kompulsif	Yok	41	4,61	2,60	0,689	0,493
	Var	39	4,21	2,66		
Pasif Agressif	Yok	41	3,95	1,91	1,079	0,284
	Var	38	3,47	2,02		
Self defeating	Yok	41	4,27	2,51	-0,157	0,876
	Var	38	4,37	3,15		
Paranoid	Yok	41	4,05	1,95	-0,623	0,535
	Var	38	4,34	2,23		
	Var	38	1,29	1,56		

(P<0,05)

Tablo 24'e göre, kişilik örüntülerinin çocuğu olma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, çocuğu olan ve olmayan katılımcıların Avoidant, Bağımlı, Obsessif kompulsif, Pasif Agressif, Self defeating, Paranoid kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 25. Çocuk Sahibi Olma Değişkenine Göre Dağılım II

		n	Ort.	Std. Sapma	t	p
Şizotipal	Yok	41	2,44	1,79	0,775	0,441
	Var	38	2,11	2,04		
Sizoid	Yok	41	1,63	1,13	-0,180	0,858
	Var	38	1,68	1,34		
Histriyonik	Yok	41	4,83	2,42	0,102	0,919
	Var	38	4,76	3,28		
Narsistik	Yok	41	3,54	2,53	-0,355	0,724
	Var	38	3,79	3,74		
Borderline	Yok	40	6,55	3,94	1,234	0,221
	Var	38	5,42	4,14		
Antisosyal	Yok	40	1,43	1,62	0,377	0,707
	Var	38	1,29	1,56		
P < 0,05						

Tablo 25'e göre, kişilik örüntülerinin çocuğu olma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, çocuğu olan ve olmayan katılımcıların Şizotipal, Sizoid, Histriyonik, Narsistik, Borderline ve Antisosyal kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 26. Kişilik Yapılarının Birlikte Yaşanılan Kişilere Göre Dağılımı I

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Avoidant	Anne-Baba	24	3,04	1,78	0,114	0,989
	Eş-Çocuk	39	2,9	2,1		
	Kardeş	4	2,75	1,71		
	a+b+c	5	2,8	2,68		
	Akraba	1	4			
	Yalnız	7	3,29	2,43		
	Toplam	80	2,98	2		

(P<0,05)

Tablo 26'ya göre, kişilik örüntülerinin yaşantı şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Avoidant kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 27'ye göre, kişilik örüntülerinin yaşantı şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Bağımlı, Obsessif kompulsif, Pasif Agressif kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 27. Kişilik Yapı Birlikte Yaşanılan Kişilere Göre Dağılımı II

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Bağımlı	Anne-Baba	24	2,46	1,69	0,91	0,479
	Eş-Çocuk	39	2,13	1,45		
	Kardeş	4	2,5	1,91		
	a+b+c	5	1	1,22		
	Akraba	1	3			
	Yalnız	7	1,86	1,35		
	Toplam	80	2,16	1,53		
Obsessif kompulsif	Anne-Baba	24	4	2,15	0,253	0,937
	Eş-Çocuk	39	4,62	2,68		
	Kardeş	4	4,5	2,52		
	a+b+c	5	4,4	4,04		
	Akraba	1	3			
	Yalnız	7	4,86	3,39		
	Toplam	80	4,41	2,62		
Pasif Agressif	Anne-Baba	24	3,67	2,01	0,298	0,913
	Eş-Çocuk	38	3,66	1,89		
	Kardeş	4	4,75	2,22		
	a+b+c	5	3,4	2,7		
	Akraba	1	3			
	Yalnız	7	4	2,08		
	Toplam	79	3,72	1,97		

P < 0,05

Tablo 28. Kişilik Yapılarının Birlikte Yaşanılan Kişilere Göre Dağılımı III

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Self defeating	Anne-Baba	24	4,79	2,96	0,318	0,901
	Eş-Çocuk	38	4	3,08		
	Kardeş	4	4,25	1,71		
	a+b+c	5	4,6	2,3		
	Akraba	1	6			
	Yalnız	7	4	2		
Paranoid	Toplam	79	4,32	2,82	0,457	0,807
	Anne-Baba	24	3,79	1,72		
	Eş-Çocuk	38	4,34	2,22		
	Kardeş	4	4,75	2,06		
	a+b+c	5	3,6	3,58		
	Akraba	1	5			
Şizotipal	Yalnız	7	4,71	1,5	0,304	0,909
	Toplam	79	4,19	2,08		
	Anne-Baba	24	2,29	1,97		
	Eş-Çocuk	38	2,47	2,02		
	Kardeş	4	2	1,63		
	a+b+c	5	1,8	1,79		
Şizotipal	Akraba	1	1		0,304	0,909
	Yalnız	7	1,86	1,68		
	Toplam	79	2,28	1,91		

P<0,05

Tablo 28'e göre, kişilik örüntülerinin yaşantı şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Self defeating, Paranoid ve Şizotipal kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 29. Kişilik Yapılarının Birlikte Yaşanılan Kişilere Göre Dağılımı IV

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Sizoid	Anne-Baba	24	1,96	1,27	1,164	0,335
	Eş-Çocuk	38	1,58	1,31		
	Kardeş	4	2	0,82		
	a+b+c	5	1	1		
	Akraba	1	3			
	Yalnız	7	1,14	0,69		
	Toplam	79	1,66	1,23		
Histriyonik	Anne-Baba	24	4,67	2,43	0,111	0,990
	Eş-Çocuk	38	4,97	3,4		
	Kardeş	4	4,75	2,63		
	a+b+c	5	4,4	2,51		
	Akraba	1	6			
	Yalnız	7	4,43	1,81		
	Toplam	79	4,8	2,85		

P < 0,05

Tablo 29'a göre, kişilik örüntülerinin yaşantı şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Sizoid, Histriyonik kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 30. Kişilik Yapılarının Birlikte Yaşanılan Kişilere Göre Dağılımı V

	n	Ort.	Std. Sapma	F	p
Narsistik Anne-Baba	24	3,33	2,46		
Eş-Çocuk	38	3,84	3,8	0,249	0,939
Kardeş	4	4,75	4,43		
a+b+c	5	2,8	2,05		
Akraba	1	3			
Yalnız	7	3,86	1,35		
Toplam	79	3,66	3,15		

P<0,05

Tablo 30'a göre, kişilik örüntülerinin yaşantı şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Narsistik kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 31. Kişilik Yapılarının Birlikte Yaşanılan Kişilere Göre Dağılımı VI

		n	Ort.	Std. Sapma	F	p
Borderline	Anne-Baba	23	6,04	4,12		
	Eş-Çocuk	38	5,45	3,9	0,537	0,747
	Kardeş	4	7,75	5,38		
	a+b+c	5	6	5,87		
	Akraba	1	7			
	Yalnız	7	7,71	3,15		
	Toplam	78	6	4,05		
Antisosyal	Anne-Baba	23	1,52	1,68		
	Eş-Çocuk	38	1,16	1,52		
	Kardeş	4	1,5	1,73	0,667	0,650
	a+b+c	5	1,2	1,3		
	Akraba	1	0			
	Yalnız	7	2,14	1,86		
	Toplam	78	1,36	1,58		

P < 0,05

Tablo 31'e göre, kişilik örüntülerinin yaşantı şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Borderline ve Antisosyal kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 32. Kişilik Yapılarının Yaşanılan Konut Değişkenine Göre Dağılımı I

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Avoidant	Apartman dairesi	71	2,86	1,99	2,513	0,088
	Müstakil ev	8	3,5	1,6		
	Diğer	1	7			
	Toplam	80	2,98	2		
Bağımlı	Apartman dairesi	71	2,04	1,45	2,205	0,117
	Müstakil ev	8	3	2		
	Diğer	1	4			
	Toplam	80	2,16	1,53		
Obsessif kompulsif	Apartman dairesi	71	4,37	2,64	3,482	0,036
	Müstakil ev	8	4	1,07		
	Diğer	1	11			
	Toplam	80	4,41	2,62		
Pasif Agressif	Apartman dairesi	70	3,69	2	0,099	0,905
	Müstakil ev	8	4	1,85		
	Diğer	1	4			
	Toplam	79	3,72	1,97		
Self defeating	Apartman dairesi	70	4,24	2,8	0,292	0,748
	Müstakil ev	8	4,75	3,24		
	Diğer	1	6			
	Toplam	79	4,32	2,82		
Paranoid	Apartman dairesi	70	4,17	2,11	0,08	0,923
	Müstakil ev	8	4,25	2,05		
	Diğer	1	5			
	Toplam	79	4,19	2,08		

P<0,05

Tablo 32'ye göre, kişilik yapılarının konut şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Avoidant, Bağımlı, Pasif Agressif, Self defeating, Paranoid kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Kişilik örüntülerinden Obsessif Kompulsif kişilik özelliklerinin konut şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Obsessif Kompulsif kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0,036$). Konut şekli değişkeninin diğer seçeneği 1 katılımcıya ait olduğu için gruplar arasındaki farklılığa bakılamamıştır.

Tablo 33. Kişilik Yapılarının Yaşanılan Konut Değişkenine Göre Dağılımı II

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Şizotipal	Apartman dairesi	70	2,27	1,87	1,106	0,336
	Müstakil ev	8	2	2,2		
	Diğer	1	5			
	Toplam	79	2,28	1,91		
Sizoid	Apartman dairesi	70	1,66	1,25	0,162	0,851
	Müstakil ev	8	1,75	1,16		
	Diğer	1	1			
	Toplam	79	1,66	1,23		
Histriyonik	Apartman dairesi	70	4,77	2,93	0,025	0,975
	Müstakil ev	8	5	2,39		
	Diğer	1	5			
	Toplam	79	4,8	2,85		

$P<0,05$

Tablo 33'e göre, kişilik Yapılarının konut şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Şizotipal, Sizoid, Histriyonik kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 34. Kişilik Yapılarının Yaşanılan Konut Değişkenine Göre Dağılımı III

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Narsistik	Apartman dairesi	70	3,6	3,22	0,302	0,740
	Müstakil ev	8	3,88	2,7		
	Diğer	1	6			
	Toplam	79	3,66	3,15		
Borderline	Apartman dairesi	70	6,09	4,06	1,314	0,275
	Müstakil ev	7	4,43	3,69		
	Diğer	1	11			
	Toplam	78	6	4,05		
Antisosyal	Apartman dairesi	70	1,23	1,48	4,059	0,021
	Müstakil ev	7	2,14	1,95		
	Diğer	1	5			
	Toplam	78	1,36	1,58		

P < 0,05

Tablo 34'e göre, kişilik yapılarının konut şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Narsistik ve Borderline kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Kişilik örüntülerinden Antisosyal kişilik özelliklerinin konut şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Antisosyal kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (P=0,021).

Tablo 35. Kişilik Yapılarının Yaşanılan Konutun Sahiplik Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

		n	Ort.	Std. Sapma	T	P
Avoidant	Ev sahibi	51	3,00	2,05	0,147	0,883
	Kiracı	29	2,93	1,94		
Bağımlı	Ev sahibi	51	2,41	1,61	1,967	0,053
	Kiracı	29	1,72	1,28		
Obsessif kompulsif	Ev sahibi	51	4,18	2,72	-1,070	0,288
	Kiracı	29	4,83	2,42		
Pasif Agressif	Ev sahibi	51	3,65	2,15	-0,492	0,625
	Kiracı	28	3,86	1,60		
Self defeating	Ev sahibi	51	4,43	2,98	0,487	0,628
	Kiracı	28	4,11	2,53		
Paranoid	Ev sahibi	51	4,08	2,12	-0,640	0,524
	Kiracı	28	4,39	2,04		
Şizotipal	Ev sahibi	51	2,25	1,94	-0,147	0,883
	Kiracı	28	2,32	1,89		
Sizoid	Ev sahibi	51	1,67	1,19	0,082	0,935
	Kiracı	28	1,64	1,31		
Histriyonik	Ev sahibi	51	4,67	2,96	-0,548	0,585
	Kiracı	28	5,04	2,67		
Narsistik	Ev sahibi	51	3,45	2,50	-0,787	0,433
	Kiracı	28	4,04	4,10		
Borderline	Ev sahibi	50	5,52	4,02	-1,407	0,163
	Kiracı	28	6,86	4,04		
Antisosyal	Ev sahibi	50	1,40	1,70	0,305	0,761
	Kiracı	28	1,29	1,36		
						P<0,05

Tablo 35'e göre, kişilik yapılarının ev sahipliği değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup Dağılımı sonucunda, ev sahibi ve kiracı olan katılımcıların Avoidant, Bağımlı, Obsessif kompulsif, Pasif Agressif, Self defeating, Paranoid, Şizotipal, Sizoid, Histriyonik, Narsistik, Borderline ve Antisosyal kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 36. Kişilik Yapılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı I

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Avoidant	Okuryazar değil	1	0		1,542	0,199
	Okuryazar	4	3,5	0,58		
	İlköğretim	26	3,58	1,98		
	Lise	26	2,73	1,87		
	Yüksekokul	23	2,61	2,19		
	Toplam	80	2,98	2		
Bağımlı	Okuryazar değil	1	3		1,749	0,148
	Okuryazar	4	3	0,82		
	İlköğretim	26	2,58	1,39		
	Lise	26	1,62	1,39		
	Yüksekokul	23	2,13	1,79		
	Toplam	80	2,16	1,53		

P<0,05

Tablo 36'ya göre, kişilik yapılarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Avoidant ve Bağımlı kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 37. Kişilik Yapılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı II

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Obsessif kompulsif	Okuryazar değil	1	3		0,63	0,642
	Okuryazar	4	5	2,31		
	İlköğretim	26	3,85	2,8		
	Lise	26	4,88	2,8		
	Yüksekokul	23	4,48	2,29		
	Toplam	80	4,41	2,62		
Pasif Agressif	Okuryazar değil	1	3		0,438	0,781
	Okuryazar	4	3,5	0,58		
	İlköğretim	25	3,52	2,14		
	Lise	26	3,58	2,18		
	Yüksekokul	23	4,17	1,72		
	Toplam	79	3,72	1,97		

P < 0,05

Tablo 37'ye göre, kişilik yapılarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Obsessif kompulsif ve Pasif Agressif kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 38. Kişilik Yapılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı III

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Self defeating	Okuryazar değil	1	3		0,372	0,828
	Okuryazar	4	3,25	2,22		
	İlköğretim	25	4,68	3,12		
	Lise	26	4,04	2,86		
	Yüksekokul	23	4,48	2,64		
	Toplam	79	4,32	2,82		
Paranoid	Okuryazar değil	1	1		1,024	0,401
	Okuryazar	4	3	0,82		
	İlköğretim	25	4,44	2,31		
	Lise	26	4,15	2,09		
	Yüksekokul	23	4,3	1,92		
	Toplam	79	4,19	2,08		
Şizotipal	Okuryazar değil	1	1		1,064	0,381
	Okuryazar	4	1	1,15		
	İlköğretim	25	2,2	2,06		
	Lise	26	2,77	2,16		
	Yüksekokul	23	2,09	1,44		
	Toplam	79	2,28	1,91		

P < 0,05

Tablo 38'e göre, kişilik yapılarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA

sonucunda, katılımcıların Self defeating, Paranoid ve Şizotipal kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 39. Kişilik Yapılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı IV

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Sizoid	Okuryazar değil	1	0		1,712	0,156
	Okuryazar	4	2,25	0,96		
	İlköğretim	25	2,04	1,34		
	Lise	26	1,42	1,14		
	Yüksekokul	23	1,48	1,16		
	Toplam	79	1,66	1,23		
Histriyonik	Okuryazar değil	1	4		0,374	0,826
	Okuryazar	4	3,75	2,99		
	İlköğretim	25	4,48	2,42		
	Lise	26	5,23	3,59		
	Yüksekokul	23	4,87	2,44		
	Toplam	79	4,8	2,85		
						$P < 0,05$

Tablo 39'a göre, kişilik yapılarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Sizoid ve Histriyonik kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 40. Kişilik Yapılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı V

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Narsistik	Okuryazar değil	1	4		0,713	0,586
	Okuryazar	4	3,25	2,22		
	İlköğretim	25	2,84	2,3		
	Lise	26	4,27	4,24		
	Yüksekokul	23	3,91	2,64		
	Toplam	79	3,66	3,15		
Borderline	Okuryazar değil	1	3		0,591	0,671
	Okuryazar	4	3,5	3,11		
	İlköğretim	24	5,88	4,38		
	Lise	26	6,31	4,47		
	Yüksekokul	23	6,35	3,41		
	Toplam	78	6	4,05		
Antisosyal	Okuryazar değil	1	0		0,228	0,922
	Okuryazar	4	1,5	1,73		
	İlköğretim	24	1,29	1,6		
	Lise	26	1,35	1,62		
	Yüksekokul	23	1,48	1,59		
	Toplam	78	1,36	1,58		

P<0,05

Tablo 40'a göre, kişilik yapılarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Narsistik, Borderline ve Antisosyal kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 41. Kişilik Yapılarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı I

		n	Ort.	Std. Sapma	F	p
Avoidant	Çalışmıyor	24	2,63	1,97	0,641	0,635
	İşçi	17	3,29	1,57		
	Memur	6	2,17	2,64		
	Serbest meslek	10	3,2	2,39		
	Diğer	23	3,22	2,02		
	Toplam	80	2,98	2		
Bağımlı	Çalışmıyor	24	1,88	1,26	0,687	0,603
	İşçi	17	2,24	1,92		
	Memur	6	1,67	1,51		
	Serbest meslek	10	2,2	1,75		
	Diğer	23	2,52	1,41		
	Toplam	80	2,16	1,53		
Obsessif kompulsif	Çalışmıyor	24	3,63	2,5	1,475	0,218
	İşçi	17	4,24	2,41		
	Memur	6	4,83	2,79		
	Serbest meslek	10	5,9	3,18		
	Diğer	23	4,61	2,48		
	Toplam	80	4,41	2,62		

P<0,05

Tablo 41'e göre, kişilik yapılarının çalışma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Avoidant, Bağımlı ve Obsessif kompulsif özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 42. Kişilik Yapılarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı II

		n	Ort.	Std. Sapma	F	p
Pasif Agressif	Çalışmıyor	24	3,38	1,79	0,877	0,482
	İşçi	17	4,29	2,28		
	Memur	6	4,5	2,43		
	Serbest meslek	10	3,7	2,11		
	Diğer	22	3,45	1,71		
	Toplam	79	3,72	1,97		
Self defeating	Çalışmıyor	24	4,54	2,69	0,29	0,884
	İşçi	17	4,35	2,87		
	Memur	6	3,17	2,32		
	Serbest meslek	10	4,5	3,81		
	Diğer	22	4,27	2,71		
	Toplam	79	4,32	2,82		

P < 0,05

Tablo 42'ye göre, kişilik yapılarının çalışma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Pasif Agressif ve Self defeating özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 43. Kişilik Yapılarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı III

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Paranoid	Çalışmıyor	24	3,79	2,32	0,629	0,644
	İşçi	17	4,71	1,69		
	Memur	6	4,83	1,72		
	Serbest meslek	10	4,1	2,28		
	Diğer	22	4,09	2,14		
	Toplam	79	4,19	2,08		
Şizotipal	Çalışmıyor	24	2,38	1,93	1,047	0,389
	İşçi	17	2,88	2,23		
	Memur	6	1,5	1,05		
	Serbest meslek	10	2,5	2,17		
	Diğer	22	1,82	1,62		
	Toplam	79	2,28	1,91		
						P<0,05

Tablo 43'e göre, kişilik yapılarının çalışma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Paranoid ve Şizotipal kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 44. Kişilik Yapılarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı IV

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Sizoid	Çalışmıyor	24	1,63	1,31	0,95	0,440
	İşçi	17	1,82	1,33		
	Memur	6	0,83	0,98		
	Serbest meslek	10	1,5	0,85		
	Diğer	22	1,86	1,25		
	Toplam	79	1,66	1,23		
Histriyonik	Çalışmıyor	24	5,04	2,96	0,335	0,853
	İşçi	17	4,59	2,35		
	Memur	6	4,83	1,72		
	Serbest meslek	10	5,5	4,7		
	Diğer	22	4,36	2,38		
	Toplam	79	4,8	2,85		

P < 0,05

Tablo 44'e göre, kişilik yapılarının çalışma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Sizoid ve Histriyonik kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 45. Kişilik Yapılarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı V

		n	Ort.	Std. Sapma	F	p	Grup Farkları
Narsistik	Çalışmıyor	24	3,25	2,72	0,49	0,743	
	İşçi	17	3,35	1,93			
	Memur	6	4	3,1			
	Serbest meslek	10	3,3	2,21			
	Diğer	22	4,41	4,53			
	Toplam	79	3,66	3,15			
Borderline	Çalışmıyor	23	6,26	4,65	0,548	0,701	
	İşçi	17	7,06	3,78			
	Memur	6	5,5	2,74			
	Serbest meslek	10	5,6	3,84			
	Diğer	22	5,23	4,09			
	Toplam	78	6	4,05			
Antisosyal	Çalışmıyor	23	1,22	1,54	3,636	0,009	Serbest Meslek > Çalışmıyor
	İşçi	17	1,35	1,58			
	Memur	6	1,5	1,38			Serbest Meslek > Diğer
	Serbest meslek	10	2,9	2,13			
	Diğer	22	0,77	0,92			
	Toplam	78	1,36	1,58			

P<0,05

Tablo 45'e göre, kişilik yapılarının çalışma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Narsistik ve Borderline kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Kişilik örüntülerinden Antisosyal kişilik özelliklerinin çalışma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların Antisosyal kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($P=0,009$). Antisosyal kişilik özellikleri gösteren bireylerin serbest meslek seçme eğilimde olduğu söylenebilir.

Tablo 46. Kişilik Yapılarının İntihar Girişimi Olma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı I

		n	Ort.	Std. Sapma	T	P
Avoidant	Yok	58	3,09	2,06	0,806	0,423
	Var	22	2,68	1,84		
Bağımlı	Yok	58	2,19	1,47	0,256	0,798
	Var	22	2,09	1,72		
Obsessif kompulsif	Yok	58	4,57	2,68	0,867	0,389
	Var	22	4,00	2,47		
Pasif Agressif	Yok	58	3,69	1,99	-0,238	0,813
	Var	21	3,81	1,94		
Self defeating	Yok	58	4,12	2,85	-1,027	0,308
	Var	21	4,86	2,73		
Paranoid	Yok	58	4,09	2,15	-0,733	0,466
	Var	21	4,48	1,91		

$P<0,05$

Tablo 46'ya göre, kişilik yapılarının intihar girişimi olma olma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup Dağılımı sonucunda, intihar girişimi olan ve olmayan katılımcıların Avoidant, Bağımlı, Obsessif kompulsif, Pasif Agressif, Self defeating, Paranoid kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 47. Kişilik Yapılarının İntihar Girişimi Olma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı II

		n	Ort.	Std. Sapma	T	P
Şizotipal	Yok	58	2,03	1,91	-1,922	0,058
	Var	21	2,95	1,77		
Sizoid	Yok	58	1,66	1,25	-0,036	0,971
	Var	21	1,67	1,20		
Histriyonik	Yok	58	4,55	2,28	-1,280	0,205
	Var	21	5,48	4,02		
Narsistik	Yok	58	3,59	2,38	-0,336	0,738
	Var	21	3,86	4,74		
Borderline	Yok	57	5,39	3,70	-2,263	0,026
	Var	21	7,67	4,58		
Antisosyal	Yok	57	1,46	1,67	0,894	0,374
	Var	21	1,10	1,30		

P < 0,05

Tablo 30'a göre, kişilik yapılarının intihar girişimi olma olma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup Dağılımı sonucunda, intihar girişimi olan ve olmayan katılımcıların Şizotipal, Sizoid, Histriyonik, Narsistik ve Antisosyal kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Kişilik örüntülerinden Borderline kişilik özelliklerinin intihar girişimi olma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup Dağılımı sonucunda, intihar girişimi olan ve olmayan katılımcıların Borderline kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur(P=0,026).Söz konusu farklılık intihar

girişimi olan katılımcıların lehinedir. Bu durum intihar girişimi olan katılımcıların intihar girişimi olmayan katılımcılara göre borderline kişilik özelliğini gösterdikleri şeklinde değerlendirilebilir.

Tablo 48. Kişilik Yapılarının Alkol Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

		n	Ort.	Std. Sapma	T	P
Avoidant	Yok	58	3,00	1,99	0,180	0,857
	Var	22	2,91	2,07		
Bağımlı	Yok	58	2,26	1,61	0,912	0,365
	Var	22	1,91	1,31		
Obsessif kompulsif	Yok	58	4,31	2,85	-0,676	0,502
	Var	22	4,68	1,89		
Pasif Agressif	Yok	57	3,65	1,97	-0,524	0,602
	Var	22	3,91	2,00		
Self defeating	Yok	57	4,25	2,93	-0,358	0,722
	Var	22	4,50	2,56		
Paranoid	Yok	57	4,16	2,26	-0,255	0,800
	Var	22	4,27	1,58		
Şizotipal	Yok	57	2,32	1,91	0,278	0,782
	Var	22	2,18	1,94		
sizoid	Yok	57	1,81	1,26	1,755	0,083
	Var	22	1,27	1,08		
Histriyonik	Yok	57	4,68	3,00	-0,566	0,573
	Var	22	5,09	2,45		
Narsistik	Yok	57	3,65	3,34	-0,041	0,967
	Var	22	3,68	2,66		
Borderline	Yok	56	5,63	4,10	-1,310	0,194
	Var	22	6,95	3,86		
Antisosyal	Yok	56	1,25	1,56	-0,972	0,334
	Var	22	1,64	1,62		

P<0,05

Tablo 48'e göre, kişilik yapılarının alkol alma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, alkol alan ve almayan katılımcıların Avoidant, Bağımlı, Obsessif kompulsif, Pasif Agressif, Self defeating, Paranoid, Şizotipal, Sizoid, Histriyonik, Narsistik, Borderline ve Antisosyal kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 49. Kişilik Özellikleri İle Madde Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı I

		n	Ort.	Std. Sapma	T	P
Avoidant	Var	3	3,00	1,73	0,022	0,983
	Yok	77	2,97	2,02		
Bağımlı	Var	3	2,33	1,15	0,196	0,845
	Yok	77	2,16	1,55		
Obsessif kompulsif	Var	3	3,33	3,21	-0,726	0,470
	Yok	77	4,45	2,61		
Pasif Agressif	Var	3	1,33	1,53	-2,196	0,031
	Yok	76	3,82	1,93		
Self defeating	Var	3	3,00	2,00	-0,823	0,413
	Yok	76	4,37	2,84		
Paranoid	Var	3	3,00	2,00	-1,009	0,316
	Yok	76	4,24	2,08		

p<0,05

Tablo 49'a göre, kişilik yapılarının madde kullanımı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup Dağılımı sonucunda, madde kullanan ve kullanmayan katılımcıların Avoidant, Bağımlı,

Obsessif kompulsif, Self defeating, Paranoid kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Kişilik örüntülerinden Pasif Agresif kişilik özelliğinin madde kullanımı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, madde kullanan ve kullanmayan katılımcıların pasif agresif aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($P=0,031$). Bu durum madde olan katılımcıların madde kullanımı olmayan katılımcılara göre daha fazla pasif agresif olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

Tablo 50. Kişilik Özellikleri İle Madde Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı II

		n	Ort.	Std. Sapma	T	P
Şizotipal	Var	3	1,00	1,00	-1,187	0,239
	Yok	76	2,33	1,92		
Sizoid	Var	3	1,33	1,53	-0,465	0,644
	Yok	76	1,67	1,23		
Histriyonik	Var	3	3,67	3,06	-0,699	0,487
	Yok	76	4,84	2,85		
Narsistik	Var	3	2,67	1,53	-0,553	0,582
	Yok	76	3,70	3,20		
Borderline	Var	3	5,00	4,36	-0,434	0,666
	Yok	75	6,04	4,07		
Antisosyal	Var	3	1,33	1,53	-0,028	0,977
	Yok	75	1,36	1,59		

$P < 0,05$

Tablo 50'ye göre, kişilik yapılarının madde kullanımı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup Dağılımı sonucunda, madde kullanan ve kullanmayan katılımcıların Şizotipal, Sizoid,

Histriyonik, Narsistik, Borderline ve Antisosyal kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 51. Kişilik Özellikleri ile Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

		n	Ort.	Std. Sapma	t	P
Avoidant	Yok	45	3,02	2,15	0,238	0,812
	Var	35	2,91	1,82		
Bağımlı	Yok	45	2,47	1,50	2,057	0,043
	Var	35	1,77	1,50		
Obsessif kompulsif	Yok	45	4,64	2,74	0,897	0,372
	Var	35	4,11	2,46		
Pasif Agressif	Yok	44	3,73	2,02	0,029	0,977
	Var	35	3,71	1,93		
Self defeating	Yok	44	4,45	3,10	0,486	0,628
	Var	35	4,14	2,45		
Paranoid	Yok	44	4,09	2,11	-0,471	0,639
	Var	35	4,31	2,07		
Şizotipal	Yok	44	2,00	1,67	-1,425	0,159
	Var	35	2,63	2,14		
Sizoid	Yok	44	1,61	1,17	-0,360	0,720
	Var	35	1,71	1,32		
Histriyonik	Yok	44	4,73	3,04	-0,244	0,808
	Var	35	4,89	2,63		
Narsistik	Yok	44	3,50	2,44	-0,498	0,620
	Var	35	3,86	3,89		
Borderline	Yok	44	5,73	3,78	-0,674	0,502
	Var	34	6,35	4,41		
Antisosyal	Yok	44	1,27	1,59	-0,546	0,586
	Var	34	1,47	1,58		

P < 0,05

Tablo 51'e göre, kişilik yapılarının sigara kullanma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, sigara kullanan ve kullanmayan katılımcıların Avoidant, Obsessif kompulsif, Pasif Agressif, Self defeating, Paranoid, Şizotipal, Sizoid, Histriyonik, Narsistik, Borderline ve Antisosyal kişilik özelliklerinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Kişilik örüntülerinden Bağımlı kişilik özelliğinin sigara kullanma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, sigara kullanan ve kullanmayan katılımcıların Bağımlı kişilik özelliğinin aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($P=0,043$). Bu durum sigara kullanmayan katılımcıların sigara kullanan katılımcılara göre daha fazla bağımlı olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

Tablo 52. Yaşam Olaylarının Cinsiyete Göre Dağılımı

		n	Ort.	Std. Sapma	T	p
Yaşam Olayları Sayısı	Kadın	60	15,23	8,44	0,179	0,858
	Erkek	31	14,90	8,14		
Stres	Kadın	59	4171,56	655,90	-0,086	0,932
	Erkek	31	4184,23	680,19		
Distres	Kadın	59	943,19	139,01	1,221	0,225
	Erkek	31	901,61	178,23		
Yaşam Olayları (Ortalama)	Kadın	59	2557,37	396,50	0,160	0,873
	Erkek	31	2542,92	424,35		

$P<0,05$

Tablo 52'ye göre, yaşam olayları sayısı, stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamasının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, kadın ve erkek katılımcıların yaşam olayları sayısı, stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 53. Yaşam Olaylarının Medeni Durum Değişkenine Göre Dağılım I

		n	Ort.	Std. Sapma	F	p
Yaşam Olayları Sayısı	Hiç evlenmedi	26	13,42	7,37	1,3770,249	
	Evli	49	14,80	7,77		
	Boşandı	13	18,92	11,05		
	Eşi öldü	1	12,00	.		
	Ayrı yaşıyor	2	22,00	9,90		
	Toplam	91	15,12	8,29		
Stres	Hiç evlenmedi	26	4398,58	190,89	1,4770,216	
	Evli	48	4124,10	700,82		
	Boşandı	13	3896,69	1006,46		
	Eşi öldü	1	4479,00	.		
	Ayrı yaşıyor	2	4188,50	400,93		
	Toplam	90	4175,92	660,57		

P<0,05

Tablo 53'e göre, yaşam olayları sayısı, stres ortalamasının medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların yaşam olayları sayısı, stres ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 54. Yaşam Olaylarının Medeni Durum Değişkenine Göre Dağılım II

		n	Ort.	Std. Sapma	F	p
Distres	Hiç evlenmedi	26	982,54	49,26	1,595	0,183
	Evli	48	912,79	169,64		
	Boşandı	13	867,23	213,74		
	Eşi öldü	1	996,00	.		
	Ayrı yaşıyor	2	984,00	11,31		
	Toplam	90	928,87	153,93		
Yaşam Olayları (Ortalama)	Hiç evlenmedi	26	2690,56	116,65	1,514	0,0205
	Evli	48	2518,45	432,10		
	Boşandı	13	2381,96	605,59		
	Eşi öldü	1	2737,50	.		
	Ayrı yaşıyor	2	2586,25	206,12		
	Toplam	90	2552,39	403,98		

P < 0,05

Tablo 54'e göre, distres puanı ve yaşam olayları ortalamasının medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların distres puanı ve yaşam olayları ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 55. Yaşam Olaylarının Çocuk Sahibi Olma Değişkenine Göre Dağılım

		n	Ort.	Std. Sapma	T	p
Yaşam Olayları Sayısı	Yok	48	14,81	8,27	-0,373	0,710
	Var	43	15,47	8,40		
Stres	Yok	48	4172,67	681,97	-0,050	0,960
	Var	42	4179,64	643,44		
Distres	Yok	48	920,81	162,73	-0,529	0,598
	Var	42	938,07	144,62		
Yaşam Olayları (Ortalama)	Yok	48	2546,74	419,06	-0,141	0,888
	Var	42	2558,86	390,99		
						P<0,05

Tablo 55'e göre, yaşam olayları sayısı, stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamasının çocuğu olma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, çocuğu olan ve olmayan katılımcıların yaşam olayları sayısı, stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 56. Yaşam Olaylarının Birlikte Yaşanılan Kişilere Göre Dağılımı I

		n	Ort.	Std. Sapma	F	p
Yaşam Olayları Sayısı	Anne-Baba	27	14,67	8,03	1,702	0,131
	Eş-Çocuk	44	13,57	7,68		
	Kardeş	4	18,25	12,47		
	a+b+c	7	15,57	8,20		
	Akraba	1	21,00	.		
	Arkadaş	1	16,00	.		
	Yalnız	7	23,43	8,52		
	Toplam	91	15,12	8,29		
Stres						
	Anne-Baba	27	4362,74	236,40	0,944	0,468
	Eş-Çocuk	43	4017,07	839,39		
	Kardeş	4	4237,00	497,26		
	a+b+c	7	4358,00	102,79		
	Akraba	1	4492,00	.		
	Arkadaş	1	4475,00	.		
	Yalnız	7	4126,29	866,40		
	Toplam	90	4175,92	660,57		

P<0,05

Tablo 56'ya göre, yaşam olayları sayısı, stres ortalamasının yaşantı şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların yaşam olayları sayısı, stres ve

distres puanı, yaşam olayları ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 57. Yaşam Olaylarının Birlikte Yaşanılan Kişilere Göre Dağılımı II

		n	Ort.	Std. Sapma	F	p
Distres	Anne-Baba	27	975,81	69,30	0,872	0,519
	Eş-Çocuk	43	897,14	190,36		
	Kardeş	4	931,50	105,96		
	a+b+c	7	951,00	81,75		
	Akraba	1	1001,00	.		
	Arkadaş	1	1010,00	.		
	Yalnız	7	897,14	209,42		
	Toplam	90	928,87	153,93		
Yaşam Olayları (Ortalama)	Anne-Baba	27	2669,28	145,93	0,937	0,473
	Eş-Çocuk	43	2457,10	511,91		
	Kardeş	4	2584,25	299,52		
	a+b+c	7	2654,50	89,56		
	Akraba	1	2746,50	.		
	Arkadaş	1	2742,50	.		
	Yalnız	7	2511,71	536,27		
	Toplam	90	2552,39	403,98		

P < 0,05

Tablo 57'ye göre, distres puanı ve yaşam olayları ortalamasının yaşantı şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların distres puanı ve yaşam olayları ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 58. Yaşam Olaylarının Yaşanılan Konut Değişkenine Göre Dağılımı

		n	Ort.	Std. Sapma	F	P
Yaşam Olayları Sayısı	Apartman dairesi	79	15,49	8,34	0,601	0,551
	Müstakil ev	10	12,70	8,55		
	Diğer	2	12,50	4,95		
	Toplam	91	15,12	8,29		
Stres	Apartman dairesi	78	4145,63	702,78	0,613	0,544
	Müstakil ev	10	4365,80	168,70		
	Diğer	2	4408,00	94,75		
	Toplam	90	4175,92	660,57		
Distres	Apartman dairesi	78	918,79	163,03	1,270	0,286
	Müstakil ev	10	997,10	9,28		
	Diğer	2	980,50	41,72		
	Toplam	90	928,87	153,93		
Yaşam Olayları (Ortalama)	Apartman dairesi	78	2532,21	429,62	0,726	0,487
	Müstakil ev	10	2681,45	87,79		
	Diğer	2	2694,25	68,24		
	Toplam	90	2552,39	403,98		

P<0,05

Tablo 58'e göre, yaşam olayları sayısı, stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamasının yaşantı şekli değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların yaşam olayları sayısı, stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 59. Yaşam Olaylarının Yaşanılan Konutun Sahiplik Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

		n	Ort.	Std. Sapma	t	P
Yaşam Olayları Sayısı	Ev sahibi	59	15,14	7,90	0,023	0,982
	Kiracı	32	15,09	9,10		
Stres	Ev sahibi	59	4189,90	651,21	0,275	0,784
	Kiracı	31	4149,32	688,12		
Distres	Ev sahibi	59	933,75	155,22	0,413	0,681
	Kiracı	31	919,58	153,55		
Yaşam Olayları (Ortalama)	Ev sahibi	59	2561,82	399,23	0,304	0,762
	Kiracı	31	2534,45	418,92		

P<0,05

Tablo 59'a göre, yaşam olayları sayısı, stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamasının ev sahipliği değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, ev sahibi ve kiracı olan katılımcıların yaşam olayları sayısı, stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 60. Yaşam Olaylarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı I

		n	Ort.	Std. Sapma	F	p
Yaşam Olayları Sayısı	Okur yazar değil	1	15,00	.	1,063	0,380
	Okur yazar	4	10,25	7,09		
	İlköğretim	29	14,66	9,11		
	Lise	29	14,00	6,63		
	Yüksekokul	28	17,46	9,01		
	Toplam	91	15,12	8,29		
Stres	Okur yazar değil	1	4485,00	.	0,395	0,812
	Okur yazar	4	4437,00	31,43		
	İlköğretim	28	4127,25	735,08		
	Lise	29	4244,21	486,97		
	Yüksekokul	28	4105,54	791,03		
	Toplam	90	4175,92	660,57		
					P<0,05	

Tablo 60'a göre, yaşam olayları sayısı, stres ortalamasının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların yaşam olayları sayısı, stres ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 61. Yaşam Olaylarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı II

		n	Ort.	Std. Sapma	F	p
Distres	Okur yazar değil	1	1007,00	.	0,690	0,601
	Okur yazar	4	1000,50	7,33		
	İlköğretim	28	921,14	166,23		
	Lise	29	951,52	123,47		
	Yüksekokul	28	900,11	179,44		
	Toplam	90	928,87	153,93		
Yaşam Olayları (Ortalama)	Okur yazar değil	1	2746,00		0,447	0,774
	Okur yazar	4	2718,75	17,71		
	İlköğretim	28	2524,20	445,72		
	Lise	29	2597,86	301,70		
	Yüksekokul	28	2502,82	483,50		
	Toplam	90	2552,39	403,98		

P < 0,05

Tablo 61'e göre, distres puanı ve yaşam olayları ortalamasının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların distres puanı ve yaşam olayları ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 62. Yaşam Olaylarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı I

		n	Ort.	Std. Sapma	F	p
Yaşam Olayları Sayısı	Çalışmıyor	29	16,62	9,51	0,953	0,438
	İşçi	18	16,33	8,32		
	Memur	8	16,13	8,37		
	Serbest meslek	10	12,10	5,70		
	Diğer	26	13,46	7,56		
	Toplam	91	15,12	8,29		
Stres	Çalışmıyor	28	4310,32	342,38	0,952	0,438
	İşçi	18	4076,89	908,34		
	Memur	8	4411,13	115,14		
	Serbest meslek	10	3973,00	964,40		
	Diğer	26	4105,42	678,66		
	Toplam	90	4175,92	660,57		

P<0,05

Tablo 62'ye göre, yaşam olayları sayısı, stres ortalamasının çalışma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların yaşam olayları sayısı, stres ve ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 63. Yaşam Olaylarının Çalışma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı II

		n	Ort.	Std. Sapma	F	p
Distres	Çalışmıyor	28	966,25	86,30	1,091	0,366
	İşçi	18	889,72	207,76		
	Memur	8	961,63	69,63		
	Serbest meslek	10	876,50	244,42		
	Diğer	26	925,77	141,33		
	Toplam	90	928,87	153,93		
Yaşam Olayları (Ortalama)	Çalışmıyor	28	2638,29	208,61	0,970	0,428
	İşçi	18	2483,31	555,23		
	Memur	8	2686,38	90,22		
	Serbest meslek	10	2424,75	604,32		
	Diğer	26	2515,60	406,49		
	Toplam	90	2552,39	403,98		

P < 0,05

Tablo 63'e göre, distres puanı ve yaşam olayları ortalamasının çalışma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ANOVA sonucunda, katılımcıların distres puanı ve yaşam olayları ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 64. Yaşam Olaylarının İntihar Girişimi Olma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

		n	Ort.	Std. Sapma	t	p
Yaşam Olayları Sayısı	Yok	67	13,99	7,47	-2,231	0,028
	Var	24	18,29	9,73		
Stres	Yok	66	4165,21	653,69	-0,254	0,800
	Var	24	4205,38	692,56		
Distres	Yok	66	927,85	154,44	-0,103	0,918
	Var	24	931,67	155,78		
Yaşam Olayları (Ortalama)	Yok	66	2546,53	400,77	-0,227	0,821
	Var	24	2568,52	420,97		
						P<0,05

Tablo 64'e göre, yaşam olayları sayısı, stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamasının intihar girişimi olma değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, intihar girişimi olan ve olmayan katılımcıların stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Yaşam olayları sayısının intihar girişimi olma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, intihar girişimi olan ve olmayan katılımcıların yaşam olayları sayısı aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0,028$). Söz konusu farklılık intihar girişimi olan katılımcıların lehinedir. Bu durum intihar girişimi olan katılımcıların intihar girişimi olmayan katılımcılara göre yaşadıkları yaşam olaylarının daha fazla olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

Tablo 65. Yaşam Olaylarının Alkol Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

		n	Ort.	Std. Sapma	t	p
Yaşam Olayları Sayısı	Yok	64	13,47	7,03	-2,681	0,011
	Var	27	19,04	9,78		
Stres	Yok	63	4068,35	763,95	-3,664	0,000
	Var	27	4426,93	91,99		
Distres	Yok	63	911,10	176,28	-2,309	0,023
	Var	27	970,33	66,73		
Yaşam Olayları (Ortalama)	Yok	63	2489,72	467,65	-3,448	0,001
	Var	27	2698,63	73,53		
						P<0,05

Tablo 65'e göre, yaşam olayları sayısı, stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamasının alkol alma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, alkol alan ve almayan katılımcıların yaşam olayları sayısı, stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (p=0,011, p= 0,000, p= 0,023 ve p=0,001). Söz konusu farklılık alkol kullanımı olan katılımcıların lehinedir. Bu durum alkol kullanımı olan katılımcıların alkol kullanmayan katılımcılara göre yaşadıkları yaşam olaylarının, stres durumlarının, distres durumlarının ve yaşam olayları ortalamalarının daha yüksek olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

Tablo 66. Yaşam Olaylarının Madde Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

		n	Ort.	Std. Sapma	t	P
Yaşam Olayları Sayısı	Var	3	15,00	16,46	-0,013	0,991
	Yok	88	15,13	8,06		
Stres	Var	3	4484,67	120,29	0,822	0,413
	Yok	87	4165,28	669,17		
Distres	Var	3	998,33	7,64	0,793	0,430
	Yok	87	926,47	156,03		
Yaşam Olayları (Ortalama)	Var	3	2741,50	62,69	0,823	0,413
	Yok	87	2545,87	409,28		

P<0,05

Tablo 66'ya göre, yaşam olayları sayısı, stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamasının madde kullanımı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup Dağılımı sonucunda, madde kullanan ve kullanmayan katılımcıların yaşam olayları sayısı, stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 67. Yaşam Olaylarının Sigara Kullanma Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

		n	Ort.	Std. Sapma	T	p
Yaşam Olayları Sayısı	Yok	52	14,23	8,62	-1,185	0,239
	Var	39	16,31	7,78		
Stres	Yok	51	4141,43	663,63	-0,564	0,574
	Var	39	4221,03	662,43		
Distres	Yok	51	925,25	151,61	-0,253	0,801
	Var	39	933,59	158,78		
Yaşam Olayları (Ortalama)	Yok	51	2533,34	403,70	-0,509	0,612
	Var	39	2577,31	408,25		
						P<0,05

Tablo 67'ye göre, yaşam olayları sayısı, stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamasının sigara kullanma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, sigara kullanan ve kullanmayan katılımcıların yaşam olayları sayısı, stres ve distres puanı, yaşam olayları ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 68. Yaşam Olaylarının Kişilik Özellikleri İle Arasındaki İlişkinin Belirlenmesine Yönelik Korelasyon Analizi I

		Yaşam olayları sayısı	Stres	Distres	Yaşam olayları ortalama	Avoidant	Bağımlı	Obsessif	Pasifagresif	Selfdefeating	Paranoid	Şizotipal	Sizoid	Histriyonek	Narsistik	Borderline	Antisosyal
Yaşam olayları sayısı	r	1															
	p																
	n	91															
Stres	r	0,195	1														
	p	0,065															
	n	90	90														
Distres	r	0,151	0,948**	1													
	p	0,155	0,000														
	n	90	90	90													
Yaşam olayları ortalama	r	0,188	0,998**	0,965**	1												
	p	0,075	0,000	0,000													
	n	90	90	90	90												
Avoidant	r	0,053	-0,022	-0,022	-	1											
	p	0,643	0,851	0,850	0,022												
	n	80	79	79	79	80											
Bağımlı	r	0,079	-0,002	0,000	-	0,560**	1										
	p	0,485	0,983	1,000	0,002	0,986	0,000										
	n	80	79	79	79	80	80										
Obsessif kompulsif	r	0,002	0,073	0,050	0,069	0,471**	0,283*	1									
	p	0,983	0,520	0,660	0,543	0,000	0,011										
	n	80	79	79	79	80	80	80									
Pasif Agressif	r	0,064	-0,037	-0,077	-,045	0,330**	0,355**	0,560**	1								
	p	0,576	0,748	0,504	0,696	0,003	0,001	0,000									
	n	79	78	78	78	79	79	79	79								

** p < 0,01 ; * p < 0,05

Tablo 68'e göre yaşam olayları sayısı ile kişilik örüntüleri arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik yapılan korelasyon analizi sonucunda, Yaşam Olayları ile Avoidant, Obsessif kompulsif, Pasif Agressif kişilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Stres puanları ile kişilik örüntüleri arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik yapılan korelasyon analizi sonucunda, Yaşam Olayları ile Avoidant, Obsessif kompulsif, Pasif Agressif kişilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Distres puanları ile kişilik örüntüleri arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik yapılan korelasyon analizi sonucunda, Yaşam Olayları ile Avoidant, Obsessif kompulsif, Pasif Agressif kişilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Yaşam olayları ortalaması ile kişilik örüntüleri arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik yapılan korelasyon analizi sonucunda, Yaşam Olayları ile Avoidant, Obsessif kompulsif, Pasif Agressif kişilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Avoidantları ile stres arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani avoidant özellikleri artarken stres değeri azalmaktadır ($r = -0,022$).

Avoidantları ile distres arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani avoidant özellikleri artarken distres değeri azalmaktadır ($r = -0,022$).

Avoidantları ile yaşam olayları ortalaması arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani avoidant özellikleri artarken yaşam olayları ortalaması azalmaktadır ($r = -0,022$).

Bağımlıları ile stres arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani bağımlı özellikleri artarken stres değeri azalmaktadır ($r = -0,002$).

Bağımlıları ile yaşam olayları ortalaması arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani bağımlı özellikleri artarken yaşam olayları ortalaması azalmaktadır ($r = -0,002$).

Pasif agresifleri ile stres arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani pasif agresif özellikleri artarken stres değeri azalmaktadır ($r = -0,037$).

Pasif agresifleri ile distres arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani pasif agresif özellikleri artarken distres değeri azalmaktadır ($r = -0,077$).

Pasif agresifleri ile yaşam olayları ortalaması arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani pasif agresif özellikleri artarken yaşam olayları ortalaması azalmaktadır ($r = -0,045$).

Tablo 69. Yaşam Olaylarının Kişilik Özellikleri İle Arasındaki İlişkinin Belirlenmesine Yönelik Korelasyon Analizi II

		Yaşam olayları sayısı	Stres	Distres	Yaşam olayları ortalama	Avoidant	Bağımlı	Obsessif	Pasifagresif	Selfdefeating	Paranoid	Şizotipal	Sizoid	Histriyonek	Narsistik	Borderline	Antisosyal
Self defeating	r	0,118	0,072	0,057	0,070	0,432**	0,482**	0,492**	0,618**	1							
	p	0,299	0,529	0,622	0,544	0,000	0,000	0,000	0,000								
	n	79	78	78	78	79	79	79	79	79							
Paranoid	r	-0,056	-0,007	-0,034	-0,013	0,519**	0,222*	0,506**	0,536**	0,481**	1						
	p	0,625	0,949	0,770	0,913	0,000	0,050	0,000	0,000	0,000							
	n	79	78	78	78	79	79	79	79	79	79						
Şizotipal	r	0,147	0,141	0,105	0,135	0,410**	0,343**	0,542**	0,479**	0,520**	0,509**	1					
	p	0,197	0,218	0,362	0,239	0,000	0,002	0,000	0,000	0,000	0,000						
	n	79	78	78	78	79	79	79	79	79	79	79					
Sizoid	r	-0,008	-0,005	-0,010	-0,000	0,506**	0,463**	0,354**	0,406**	0,483**	0,477**	0,446**	1				
	p	0,942	0,966	0,929	0,958	0,000	0,000	0,001	0,000	0,000	0,000	0,000					
	n	79	78	78	78	79	79	79	79	79	79	79	79				
Histriyonik	r	0,011	0,111	0,112	0,112	0,179	0,311**	0,472**	0,502**	0,500**	0,426**	0,435**	0,317**	1			
	p	0,926	0,332	0,327	0,328	0,115	0,005	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,004				
	n	79	78	78	78	79	79	79	79	79	79	79	79	79			
Narsistik	r	-0,120	-0,057	-0,058	-0,058	0,162	0,159	0,233*	0,413**	0,226*	0,250*	0,219	0,201	0,262*	1		
	p	0,294	0,621	0,611	0,617	0,154	0,160	0,039	0,000	0,045	0,026	0,053	0,075	0,020			
	n	79	78	78	78	79	79	79	79	79	79	79	79	79	79		
Borderline	r	0,173	-0,001	-0,054	-0,01	0,397**	0,253*	0,461**	0,511**	0,568**	0,566**	0,610**	0,439**	0,434*	0,296*	1	
	p	0,130	0,994	0,644	0,923	0,000	0,025	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,009		
	n	78	77	77	77	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	
Antisosyal	r	0,098	-0,058	-0,139	-0,074	0,358**	0,185	0,483**	0,322**	0,443**	0,346**	0,409**	0,208	0,182	0,216	0,471*	1
	p	0,394	0,616	0,229	0,520	0,001	0,105	0,000	0,004	0,000	0,002	0,000	0,067	0,111	0,058	0,000	
	n	78	77	77	77	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78

** p < 0,01 ; * p < 0,05

Tablo 69'a göre yaşam olayları sayısı ile kişilik örüntüleri arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik yapılan korelasyon analizi sonucunda, Yaşam Olayları ile Self defeating, Paranoid, Şizotipal, Sizoid, Histriyonik, Narsistik, Borderline ve Antisosyal kişilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Stres puanları ile kişilik örüntüleri arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik yapılan korelasyon analizi sonucunda, Yaşam Olayları ile Self defeating, Paranoid, Şizotipal, Sizoid, Histriyonik, Narsistik, Borderline ve Antisosyal kişilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Distres puanları ile kişilik örüntüleri arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik yapılan korelasyon analizi sonucunda, Yaşam Olayları ile Self defeating, Paranoid, Şizotipal, Sizoid, Histriyonik, Narsistik, Borderline ve Antisosyal kişilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Yaşam olayları ortalaması ile kişilik örüntüleri arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik yapılan korelasyon analizi sonucunda, Yaşam Olayları ile Self defeating, Paranoid, Şizotipal, Sizoid, Histriyonik, Narsistik, Borderline ve Antisosyal kişilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Paranoidleri ile yaşam olayları sayısı arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani paranoid özellikleri artarken yaşam olayları sayısı azalmaktadır ($r = -0,056$).

Paranoidleri ile stres arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani paranoid özellikleri artarken stres değeri azalmaktadır ($r = -0,007$).

Paranoidleri ile distres arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani paranoid özellikleri artarken distres değeri azalmaktadır ($r = -0,034$).

Paranoidleri ile yaşam olayları ortalaması arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani paranoid özellikleri artarken yaşam olayları ortalaması azalmaktadır ($r = -0,013$).

Şizoidleri ile yaşam olayları sayısı arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani şizoid özellikleri artarken yaşam olayları sayısı azalmaktadır ($r = -0,008$).

Şizoidleri ile stres arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani şizoid özellikleri artarken stres değeri azalmaktadır ($r = -0,005$).

Şizoidleri ile yaşam olayları ortalaması arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani şizoid özellikleri artarken yaşam olayları ortalaması azalmaktadır ($r = -0,000$).

Narsistikleri ile yaşam olayları sayısı arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani narsistik özellikleri artarken yaşam olayları sayısı azalmaktadır ($r = -0,120$).

Narsistikleri ile stres arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani narsistik özellikleri artarken stres değeri azalmaktadır ($r = -0,157$).

Narsistikleri ile distres arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani narsistik özellikleri artarken distres değeri azalmaktadır ($r = -0,158$).

Narsistikleri ile yaşam olayları ortalaması arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani narsistik özellikleri artarken yaşam olayları ortalaması azalmaktadır ($r = -0,058$).

Borderlineleri ile stres arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani borderline özellikleri artarken stres değeri azalmaktadır ($r = -0,001$).

Borderlineleri ile distres arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani borderline özellikleri artarken distres değeri azalmaktadır ($r = -0,054$).

Borderlineleri ile yaşam olayları ortalaması arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani borderline özellikleri artarken yaşam olayları ortalaması azalmaktadır ($r = -0,011$).

Antisosyalları ile stres arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani antisosyal özellikleri artarken stres değeri azalmaktadır ($r = -0,058$).

Antisosyalları ile distres arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani antisosyal özellikleri artarken distres değeri azalmaktadır ($r = -0,139$).

Antisosyalları ile yaşam olayları ortalaması arasında negatif korelasyon tespit edildi, yani antisosyal özellikleri artarken yaşam olayları ortalaması azalmaktadır ($r = -0,074$).

TARTIŞMA

Aksöz Efe (2018), olumsuz yaşam olayları hakkında yapmış olduğu araştırmada 311 üniversite öğrencisini içeren bir anket uygulamasına yer vermiştir. Ulaşılan sonuçlara göre cinsiyet yaşam olaylarının açıklanmasında anlamlı etkiler içermektedir. Araştırmacının ulaştığı bu sonuç bizim araştırmamızdan ayrılan noktalardan bir tanesidir. İnsanların hayatlarında karşılaştıkları olumsuz yaşam olayları sayısı stresi etkilemekte ve insanların yaklaşımının belirleyicisi olmaktadır. Yaşam olayları deneyimleri araştırmacının vurguladığı konular arasındadır.

Eryücel (2013), yaşam olayları hakkındaki araştırma kapsamında yaşam olaylarıyla nasıl başa çıkılacağı özelinde değerlendirmeler yapmıştır. Nitel araştırma yöntemiyle 52 gönüllünün katılım gösterdiği araştırmada yaşam olaylarıyla başa çıkmada dini inancın rolü vurgulanmıştır. Yaşam olayları ile başa çıkılması sürecinde inanç, emek, sabır ve kabullenmenin olumlu sonuçlar elde edilmesinde belirleyici roller üstlendiği ortaya konmuştur. Araştırmacı, yaşam olaylarının içeriğinden ziyade yaşam olaylarına karşı bireyler tarafından gösterilen tepkinin önemini ortaya koyacak şekilde ilerleme kaydetmiştir.

Sayın (2013), insanlarda olumsuz erken dönem yaşantıları özelinde gerçekleştirdiği araştırmada nörobiyolojik ve psikososyal gelişim hakkında inceleme yapmış, erken dönemdeki olumsuz yaşam olaylarının psikiyatrik hastalık riskini ortaya çıkardığı yönünde sonuçlar elde etmiştir. Erken dönem yaşam olaylarının insanların gelecekte depresyon, anksiyete ve bellek işlevleri açısından olumsuz sonuçlar doğurduğunu belirtmiştir.

Kılıçlar, A. Ve ark. (2017), kişilik tipleri hakkındaki araştırmada farklı kişilik sınıflandırmaları açısından açıklama getirmiştir. Araştırmada beş faktör kişilik özellikleri kuramında dışadönüklük, uyumluluk, sorumluluk, açıklık ve duygusal dengesizlik olmak üzere büyük beşli olarak nitelendirilen kişilik tiplerinin olduğuna

değirmiştir. Bu çalışmada da kişilik özellikleri olarak beş faktör kişilik özelliklerine yer verilmesi çalışmalar arasındaki benzerliklerden birisidir.

Kabakçı (2001), üniversite öğrencilerinde kişilik özellikleri ve yaşam olayları özelinde bir araştırma yapmıştır. Araştırmaya 596 üniversite öğrencisinin katılım gösterdiği bir anket yapılmış, kızlarda ve erkeklerde benzer sonuçlar elde edilmiştir. Cinsiyet ve yaşam olaylarıyla ilgili ulaşılan sonuçlar iki çalışmanın benzerliklerini oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre kişilik özellikleri, yaşam olayları ve depresif belirtiler arasındaki ilişki, sosyotropi ve otonomi açısından farklılaşmaktadır. Bu da bizim çalışmamızdan ayrılan nokta olarak görünmektedir. Araştırmada ayrıca kişilik özellikleri ne olursa olsun, depresif belirti düzeyi yüksek kişiler son altı ay içerisinde stres derecesi yüksek olan olaylarla karşılaşmaktadır.

Kluwer (2019a), kişilikle ilgili olarak antisosyal kişilik bozukluğuna yönelik bir araştırma yapmıştır. Araştırmada antisosyal kişilik bozukluğunun haklarına saygısızlık etme ve ihlal etme ve yaşamın birçok alanında rahatsızlıklarla ortaya çıkma gibi yaygın bir saygınlık kalıbı oluşturan davranışlarla karakterize olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu bozukluk çocukluk ve ergenlik dönemindeki davranış bozukluklarının temelini oluşturmaktadır.

Kluwer (2019b), yapmış olduğu araştırmada kişilik bozukluklarının pek çok faktörün etkisi altında geliştiğini ve ortaya çıkmasıyla birlikte istenmeyen durumlara neden olduğunu gösteren sonuçlar elde etmiştir. Araştırmacı tarafından elde edilen sonuçlardan birisi de kişilik bozukluğunun tedavisinde psikoterapi tedavi türüne başvuruluyor olmasıdır.

Bebbington ve ark. (1993), yaşam olayları ve okul kültürü semptomları arasındaki ilişkiyi ele aldıkları çalışmada yaşam olaylarının psikolojik semptomları güçlü bir biçimde açıkladığını vurgulamıştır. Araştırma sonucunda yaşam olayları ile psikolojik semptomlar arasında pozitif yönlü bir etkileşim olduğu ifade edilmektedir.

Leff ve Vaughn (1980), yaşam olayları hakkında yapmış olduğu araştırma kapsamında şizofren bireyler ve depresif belirtiler gözlenen hastalar üzerinde incelemelerde bulunmuştur. Araştırmada ulaşılan sonuçlara göre yaşam olaylarının seyri

strese karşı verilen tepki üzerinde etkili olmaktadır. Olumsuz yaşam deneyimleri, şizofren bireyler ve depresif belirtiler gözlenen hastaların çevrelerindeki strese karşı kırılganlıklarını artırmaktadır.

Rabkin (1980), yapmış olduğu araştırmada şizofrenler ve normaller tarafından bildirilen olay sıklıkları ile ilgili bulgular tutarsız olduğunu belirtmiştir. Araştırmada yaşam olayları ile şizofreni arasında klinik literatürün önerdiğinden daha zayıf bir ilişki olduğu vurgulanmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İnsanların hayatlarının farklı dönemlerinde yaşadıkları deneyimler yaşama karşı bakış açısını etkilemektedir. Her bir bireyin yaşam olaylarına karşı farklı tepkiler vermesi sebebiyle yaşam olayları kişilikle ilişkilendirilmektedir. Kişilikle yaşam olaylarına bakış arasındaki ilişkiyi açıklamak amacıyla yapılan çalışmada sosyal uyaranlar ile yaşam olayları arasında bir etkileşim olduğuna dikkat çekilmiştir.

Stres veren yaşam olayları, bireyin yaşama olan bakışı üzerinde etkili olmaktadır. Çalışmada elde edilen sonuçlar şiddet, yoksulluk, yakın birisinin ölmesi, tehdit, hastalık, terör, doğal afet gibi stres veren yaşam olaylarının yaşama olan bakış üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Bireyler bu olaylar karşısında olumlu ya da olumsuz tepkiler ortaya koyabilmektedir.

İnsanlarda baskın, kendine güvensiz, dışadönük, içedönük, fedakar, soğuk, kinci, kullanılmaya yatkın kişilik tipleri gözlenmektedir. Her bir kişilik tipi için farklı tutum ve davranışlar ile karşılaşılması mümkündür. Beş faktör kişilik, literatürde kabul görmüş bir kişilik sınıflandırmasıdır. Çalışmada ulaşılan sonuçlara göre beş faktör kişilik özellikleri duygusal denge, dışadönüklük, sorumluluk, uyumluluk, açıklık şeklinde sıralanmaktadır.

Antisosyal kişilik bozukluğu, sosyal olarak sorumsuz, sömürücü ve suçsuz davranışların çocuklukta veya erken ergenlikte başlaması şeklinde bir modeldir. Başkalarının haklarına saygısızlık etme ve ihlal etme ve yaşamın birçok alanında rahatsızlıklarla ortaya çıkma gibi yaygın bir saygınlık kalıbı oluşturan davranışlarla karakterizedir. Antisosyal kişilik bozukluğu erişkin çocukluk ve ergenlik davranış bozukluğunu temsil eder (Kluwer, 2019a).

Kişilik bozukluğu, bir bireyin kişilik özellikleri, çok çeşitli faktörlerin etkisi altında olmakla birlikte esnek ve dengesiz durumlar olduğu zaman ortaya çıkar. Bu bozukluklar sıkıntılara neden olur. Psikoterapi genellikle kişilik bozukluğu olan hastalar için birinci basamak tedavi olarak kabul edilir (Kluwer, 2019b).

Yaşam olayları ile psikolojik semptomlar arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır. Yani bireyin hayatın bir anında karşılaştığı yaşam olaylarının olumlu yönde seyretmesi durumunda psikolojik semptomlar açısından da olumlu bir yönde seyri söz konusu olmaktadır (Bebbington vd. 1993).

Yaşam olayla hakkında ulaşılan sonuçlar, olumsuz yaşam deneyimlerinin şizofrenlerde ve depresif hastalarda çevresel strese karşı kırgınlığa neden olduğunu ortaya koymaktadır. Psikolojik sorunların varlığı durumunda stres veren yaşam olaylarının olumsuz yönde etkilerinin gözlemlendiği bu sonuçla birlikte ifade edilen hususlardan birisidir (Leff ve Vaughn, 1980).

Şizofrenler ve yaşam olayları arasında çok güçlü olmayan, zayıf bir ilişki olduğunu belirtmektedir. Normal bireyler ile şizofren bireylerin yaşam olaylarının tutarsızlığının bu sonuca ulaşılmasında etkili olduğu düşünülmektedir (Rabkin, 1980). Bu sonuç klinik psikoloji ile ilgili genel literatürün aksini ortaya koyan bir sonuç elde edildiğini göstermektedir.

Rastgele örneklem metodu ile 1. eksen tanısı olmayan SCID 2 uygulanmış 91 kişinin katılımıyla gerçekleştirilen araştırmada ulaşılan sonuçlara göre kişilik yalnızca meslek değişkenine göre farklılaşmaktadır. Serbest meslek sahibi bireylerin daha antisosyal olmaları beklenmektedir.

Yaşam olayları içinse intihar girişimi ve alkol kullanma değişkenleri açısından anlamlı farklılıklar bulunduğu görülmüştür. Bu sonuca göre intihar girişimi olan katılımcıların intihar girişimi olmayan katılımcılara göre yaşadıkları yaşam olaylarının daha fazladır. Benzer şekilde alkol kullanımı olan katılımcıların alkol kullanmayan katılımcılara göre yaşadıkları yaşam olaylarının, stres durumlarının, distres durumlarının ve yaşam olayları ortalamalarının daha yüksektir.

Çalışmada elde edilen sonuçlar yaşam olayları ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir. Bu sonuca göre yaşam olayları ile avoidant, obsesif kompulsif, pasif agresif, self defeating, paranoid, şizotipal, sizoid, histriyonik, narsistik, borderline ve antisosyal kişilik özellikleri arasında bir ilişki bulunmamaktadır.

Ulaşılan sonuçlar eşliğinde bireylerin hayatları devam ederken stres veren yaşam olaylarına karşı hazırlıklı olmaları önerilir. Yaşanan olayın büyük bir travma meydana getirmesi durumunda ise (aileden birinin ölümü gibi) psikolojik destek alınması önerilmektedir. Araştırmacılar içinse daha geniş katılımın gerçekleştiği ve karşılaştırma yapmaya müsait olacak şekilde bir saha uygulamasına yer vermeleri önerilir.

KAYNAKÇA

- Akçakaya, R.Ö. ve Erden, S.Ç. (2014). Stres ve stresle baş etmede psikiyatrik yaklaşım. *Turkish Family Physician*, 5 (2), 18-25.
- Aksöz Efe, İ. 2018. Olumsuz yaşam olayları, psikolojik danışma hizmeti alma, ruminasyon ve stres arasındaki ilişki. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 51 (2), 95-119.
- Alan, H. ve Baykal, Ü. (2017). Yönetici hemşirelerin kişilik özellikleri ve etkileyen kişisel ve mesleki özellikler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 9 (2), 119-128.
- Ataman, E. 2011. *Stres veren yaşam olayları karşısında bilişsel duygu düzenleme stratejilerinin depresyon ve kaygı düzeyini belirlemedeki rolü.*
- Bayık, A., Altuğ Özsoy, S., Ardahan, M., Özkahraman, Ş. ve Başalan İz, F. (2006). Kadınların stres verici yaşam olaylarıyla karşılaşma durumları. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 9 (2), 1-12.
- Bebbington, P., Wilkins, S., Jones, P., Foerster, A., Murray, R., Toone, B. ve Lewis, S. (1993). Life events and psychosis. *The British Journal of Psychiatry*, 162, 72-79.
- Çeçen, A.R. 2008. Üniversite öğrencilerinde yaşam doyumunu yordamada bireysel bütünlük duygusu, aile bütünlük duygusu ve benlik saygısı. *Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi*, 4 (1), 19-30.
- Erden, G. 2018. Psikanaliz ve psikodinamik psikoterapiler. https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/71255/mod_resource/content/0/3-4-Psikanaliz%20ve%20Psikodinamik%20Terapiler-GE.pdf , Erişim Tarihi: 18.06.2019.

- Eryücel, S. 2013. Yaşam olayları ve olumlu dini başa çıkma. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (23), 251-271.
- Gezer, E. ve Yenel, F. (2009). Stres veren yaşam olaylarının öğretim elemanlarının depresyon ve tükenmişlik düzeylerine etkisi. *Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14 (4), 1-13.
- Hazar, Ç.M. (2006). Kişilik ve iletişim tipleri. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 4 (2), 125-140.
- İbrahimoğlu, N. (2008). Kişilik Özellikleri Açısından Örgüt-Kariyer Bağlılık Düzeyini Arttırmada Sosyalizasyon ve Mentor Etkisi: Bir Örgüt Geliştirme Modeli.
- İlnem, C., Çete, T., Deniz, H. ve Fener, F. 1998. Şizofreni ve majör depresyonda yaşam olayları ile bireyin algıladığı duygu dışavurum düzeyi. *Düşünen Adam Dergisi*, 11 (4), 12-20.
- Kabakçı, E. (2001). Üniversite öğrencilerinde sosyotropik kişilik özellikleri, yaşam olayları ve depresif belirtiler. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 12 (4), 273-282.
- Kararımak, Ö. 2006. Psikolojik sağlamlık: risk faktörleri ve koruyucu faktörler. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3 (26), 129-142.
- Kılıçlar, A., Şahin, A., Sarıkaya, S. ve Bozkurt, İ. (2017). Kişilik tiplerinin tat tercihlerine etkisi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5 (3), 93-117.
- Kluwer, W. (2019). Antisocial personality disorder. UpToDate, 1-25.
- Kluwer, W. (2019). Overview of personality disorders. UpToDate, 1-21.
- Leff, J. ve Vaughn, C. (1980). The interaction of life events and relatives expressed emotion in schizophrenia and depressive neurosis. *The British Journal of Psychiatry*, 136, 146-153.

Luthans, Fred (1995), Organizational Behavior, 7. B., Literatür Yay., İstanbul.

Özdemir, O., Güzel Özdemir, P., Kadak, M.T. ve Nasıroğlu, S. (2012). Kişilik gelişimi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar Dergisi*, 4 (4), 566-589.

Özsoy, E. ve Yıldız, G. (2013). Kişilik kavramının örgütler açısından önemi: bir literatür taraması. *İşletme Bilimi Dergisi*, 1 (2), 1-12.

Rabkin, J.C. (1980). Stressful life events and schizophrenia. *Psychological Bulletin*, 87 (2), 408-425.

Rowshan, A. (2011) , Stres Yönetimi, (Çev. Ş. Cüceloğlu), İstanbul.

Sayın, A. 2013. *Erken dönem stresli ve ambivalan yaşam olaylarının davranışsal ve nörogelişimsel etkileri*.

Soysal, A. (2008). Çalışma yaşamında kişilik tipleri: bir literatür taraması. *Çimento İşveren Dergisi*, Ocak, 4-19.

Soysal, A. 2009. İş yaşamında stres. *Çimento İşveren Dergisi*, Mayıs, 17-40.

Sukan, M. ve Maner, F. 2006. Stres yaratan yaşam olaylarının vitiligo ve kronik ürtiker hastalarına etkisi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 9, 17-26.

Tatlılıoğlu, K. (2014). Üniversite öğrencilerinin beş faktör kişilik kuramına göre kişilik özellikleri alt boyutlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Tarih Okulu Dergisi*, 7 (17), 939-971.

Tekin, Ö.A., Turan, S.N., Özmen, M., Turhan, A.A. ve Kökçü, A. (2012). Beş faktör kişilik özellikleri ve örgütsel çatışma yönetimi arasındaki ilişkiler.

Tercanlı Metin, G. 2013. *Düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip ergenlerde olumsuz yaşam olayları ve duygusal-davranışsal uyum ilişkisinde özdenetimin aracı rolü*.

- Tercanlı Metin, G., Harma, M., Gökçay, G. ve Saydam, R.B. (2017). Düşük sosyo-ekonomik düzeydeki ergenlerde olumsuz yaşam olayları, özdenetim becerisi ve problem davranışlar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 32 (79), 1-14.
- Tiryaki, F. ve Aykaç, M. (2013). Farklı kişilik tiplerinin incelenmesinde yaratıcı drama yönteminin kullanımına ilişkin katılımcı görüşleri. *Tarih Okulu Dergisi*, 6 (16), 605-626.
- Tuna, M. ve Türkmen, F. (2015). Kişilik tiplerinin çatışmayı yönetme yöntemlerine etkisi. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 7 (4), 43-65.
- Üngüren, E. (2011). *Psikobiyolojik kişilik kuramı ekseninde yöneticilerin kişilik özellikleri, karar verme stilleri ve örgütsel sonuçlara yansımaları*.
- Yıldız, A. (2015). Max Scheler'in insan ve kişi anlayışı. *Bilimname Dergisi*, 29 (2), 91-108.
- Yöndem, Z.D. ve Bahtiyar, M. (2016). Ergenlerde psikolojik dayanıklılık ve stresle baş etme. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 45, 53-62.

EKLER

Ek 1. Sosyodemografik Form

SOSYODEMOGRAFİK FORM

Protokol No:

Tarih:

1.Olgu:

2. Cinsiyet: K.../...E

3. Adres:

4. Telefon Numaranız:.....

5. Doğum Tarihi: /..... /2009

6. Doğum Yeri(il)

7 .Medeni Durumunuz:

a) Hiç evlenmedi

b) Evli

c) Boşandı

d) Eşi öldü eNikahsız birlikte yaşıyor

f) Ayrı yaşıyor

8.Çocuk sayınız

a) Yok

b) Varsa beliriniz

9. Yaşadığınız İl/ Semt

10. Yaşam şekliniz:

a) Anne-Baba

b) Eş-Çocuk .

c) Kardeş

d) a+b+c

e) Akraba

f) Arkadaş

g) Partner

h) Yalnız

11. Yaşadığınız konut şekli

- a) Apartman dairesi (belirtiniz: ev sahibi.../..kiracı)
- b) Müstakil ev (belirtiniz: ev sahibi.../..kiracı)
- c) Gecekondu (belirtiniz: ev sahibi.../..kiracı)
- d) Diğer (belirtiniz: ev sahibi.../..kiracı)

12. Öğrenim durumu:

- a) Okur-yazar değil b) Okur-yazar
- c) ilköğretim mezunu e) Lise mezunu t) Yüksek okul mezunu

13. Toplam Öğrenim süreniz.....yıl.

14. Çalışma durumunuz:

- a) Çalışmıyor
- b) işçi
- e) Memur
- d) Serbest meslek
- e) Diğer (ev hanımı vs)

15. Aylık gelir düzeyiniz:

16. Kardeş sayımız:

17. İntihar girişiniz:

- a) Yok
- b) Varsa belirtiniz..... .(yaş)

18) Alkol kullanımınız:

- a) Yok b) Var

19) Madde kullanımınız:

a) Varsa belirtiniz.....(...../hafta)

b) Yok

19) Sigara:

a)Yok b) Varsa belirtiniz.....paket/gün

Aşağıdaki bölüm doktornuz ile birlikte doldurulacaktır.

20. Ailede psikiyatrik hastalık öyküsü:

a. Şizofreni

b. Bipolar Bozukluk

c. Depresyon

d. Anksiyete Bozukluğu

e. Alkol madde kullanımı

f) İntihar

21. Kendini yaralama davranışı:

a) Yok

b) Var.....

22. Eşlik eden hastalığınız:

a)Kardiyovasküler Sistem:

b)Endokrin Sistem:

c)Hematolojik Sistem:

d)Genitoüriner Sistem.

e)Solunum Sistemi:

f)Kas İskelet Sistemi:

23. Psikivatrik Hastalık nedeniyle tedavi gördünüz mü?

- a)Hayır
- b)Evet ise belirtiniz
 - a.Şizofreni
 - b.Bipolar Bozukluk
 - d. Depresyon
 - e.Anksiyete Bozukluğu
 - f. Alkol madde kullanımı
 - g. İntihar

24. Psikiyatrik hastalık nedeniyle hastanede yatarak tedavi gördünüz mü?

- a) Hayır
- b)Evet ise belirtiniz...
 - a) Şizofreni
 - b) Bipolar Bozukluk
 - c) Depresyon
 - d) Anksiyet.e Bozukluğu
 - f) Alkol madde kullanımı
 - g) Intihar

Ek 2. Yaşam Olayları Listesi (B Formu)

YAŞAM OLAYLARI LİSTESİ (B FORMU)

Aşağıda insanların yaşam boyunca karşılaşılabilecekleri olayların bir listesi vardır. Amacımız yakın zamanda bu olaylardan hangilerinin başınızdan geçtiğini ve bunun zamanını öğrenmektir. Bunun için olayları dikkatle okuyarak herbiri için ayrı ayrı hafızanızı yoklamanızı istiyoruz.

Her satırın karşısında yan yana iki sütun vardır. İlk sütuna o satırda yazılı olan olayın, geçtiğimiz 4 yıl içinde başınızdan geçip geçmediğini kaydedin. Söz konusu olay son dört yıl içinde kendi başınızdan geçtiyse "evet", başınızdan hiç geçmediyse ya da dört yıldan daha eskiyse "hayır" diye belirtiniz. Listede başınızdan geçme olasılığı hiç bulunmayan olaylar da vardır. Örneğin bir erkek için doğum yapmak ya da bir ev kadını için işten çıkarılma hiçbir zaman söz konusu olamaz. Doğal olarak bunları "Hayır" diye işaretleyeceksiniz.

ikinci sütuna ise, "Evet" diye işaretlediğiniz yani son dört yıl içinde başınızdan geçmiş olayların zamanını kaydedeceksiniz. örneğin olay dört ay önce olmuşsa ikinci sütuna "4 ay" diye yazın; ya da üç yıl önce olmuşsa "3 yıl" diye belirtin. Olabildiğince kesin zamanı hatırlamaya gayret edin. Tam tarihini hatırlayamıyorsanız yaklaşık olarak yazın. Başınızdan geçmemiş ya da dört yıldan eski olaylar için ikinci sütunu boş bırakınız.

Teşekkür ederiz.

OLAY	Evet/ Hayır	Ne kadar zaman önce ?
1. Evlenme.		
2. Amir ya da iş arladaşları ile geçimsizlik..		
3. Hapase mahkum olma.		
4. Eşin ölümü.		

OLAY	Evet/ Hayır	Ne kadar zaman önce ?
5. Anne ya da babanın ölümü.		
6. Doğum yapma.		
7. Büyük oranda borca girme.		
8. Çocuk düşürme ya da ölü doğum yapma.		
9. Yakın bir dostum ölümü.		
10. Evlilik dışı hamile kalma.		
11. Eşi ile yeniden barışma.		
12.Eşinin ailesi ile önemli geçimsizlik.		
13. Evde yaşlı ya da hasta akrabaya bakma.		
14. Hanımın hamile kalması.		
15. Anne-bab ile ciddi anlaşmazlık, anne-babanın baskı yapma.		
16. Ağır biçimde hastalanma, kaza geçirme ya da yaralanma.		
17. İlmli para sıkması.		
18. Menopoz (yaş dönümü ile birlikte ay halinin kesilmesi.		

OLAY	Evet/ Hayır	Ne kadar zaman önce ?
19. İstenmeyen gebelik.		
20. Yakın bir akraba ya da dostum ciddi ailevi sorunu.		
21. Hakkımdaki kötü söylentiler yüzünden çevre tarafinde kalme.		
22. Akrabalarla birlikte oturmak zorunda kalma.		
23. Emekliye ayrılma.		
24. Olağan dışı kişisel başarılar		
25. Yeni bir işe girme, yeni bir iş kurma.		
26. Yurt dışına gitme (çalışma, okuma gibi nedenlerle).		
27. Terör yada gitme (çalışma, okuma gibi nedenlerle).		
28. Eşi tarafından aldatma.		
29. Büyük parasal kayıp, büyük ekonomik sıkıntı.		
30. Gözaltına alınma ya da sorguya çekkilme.		
31. Görev gereği başka bir şehre tayin edilme.		
32. Ev yaptırma ya da ev alma.		
33. İşten çıkarılma ya da ev alma.		

OLAY	Evet/ Hayır	Ne kadar zaman önce ?
34. Değerli bir kişisel eşyanın kaybı.		
35. Çocuğu ölümü.		
36. Çocuğun ölümü.		
37. İstemediği bir evlilik yapma		
38. Sevgiliden ayrılma		
39. Anne-babanın geçimsizliği yada ayrılması.		
40. Anne ya da babanın ağır biçimsizliği yada ayrılması.		
41. Ailenin onayı dışında evlenme.		
42. Köyden kente gelme.		
43. Bir aylık işsizlik.		
44. üniversiteye girememe.		
45. Hukuki anlaşmazlık sonucu birisiyle mahkemelik olma		
46. Eş ile ciddi anlaşmazlık.		
47. Nişanlanma		
48. istenen gebelik.		
49. Çocuğa anne ya da kayınvalidenin bakması.		
50. Çocuğun hafif hastalığı.		
51. Ailenin onayı dışında nişanlanma		

OLAY	Evet/ Hayır	Ne kadar zaman önce ?
52. Eşin ağır biçimde hastalanması, kaza geçirmesi ya da yaralanması.		
53. Anne ya da babanın çalışmak üzere yurt dışına gitmesi.		
54. Oğulun askere gitmesi.		
55. Kişisel alışkanlıklarda büyük değişim.		
56. Çocuk aldırma (kürtaj).		
57. Yakın bir akrabanın ölümü.		
58. ölen ya da çalışma bir akrabanın ölümü.		
59. Kedine ailesi ile eşi arasında önemli geçimsizlik.		
60. işte derece ya da rütbenin indirilmesi		
61. Okul değiştirme.		
62. Ek iş tutma ya da hem okuma hem çalışma.		
63. Kiraci olarak oturulan evden çıkarılma.		
64. Çocuğun sünnet olması.		
65. işte çalışma koşullarının bozulması (Bozuk maddi ya da manevi koşullar, ağır sorumluluk).		
66. Boşanma.		
67. Eşin doğum yaoması.		
68. Çocuğun nişanlanması.		
69. Eşin doğum yapması.		

OLAY	Evet/ Hayır	Ne kadar zaman önce ?
70. İş okul gibi zorunlu nedenlerle anne-babadan ayrı düşme.		
71. Askere gitme.		
72. Başka kente göç etme.		
73. Dinsel alışkanlıklarda önemli değişimler.		
74. İş başarısızlığı.		
75. Okul bitirme.		
76. Zor bir sınava hazırlanma, ağır dersler.		
77. Bir aydan daha uzun süre işsiz kalma, iş bulamama.		
78. Ev değiştirmesi, taşınması.		
79. İş saatlerinin değişmesi.		
80. Anlaşmazlık sonucu eşle ayrı yaşama.		
81. Cinsel sorunlar.		
82. Çocuğun onaylanan evliliği.		
83. Kendini onayı dışında çocuğun evlenmesi.		
84. İstemeyen doğum.		
85. İlimli oranda borca girme.		
86. Yakın bir akraba ya da arkadaşın önemli hastalığı.		
87. Önemli bir kişiden ayrılma.		

OLAY	Evet/ Hayır	Ne kadar zaman önce ?
88. Tutuklanma ya da mahkemeye verilme.		
89. Ykın bir akraba ile önemli geçimsizlik.		
90. Eve yeni bir akraba ile önemli geçimsizlik		
91. Okulu başarısızlık zorunda kalmak.		
92. Okulu bırakma zorunda kalmak.		
93. Okula girme.		
94. Terfi etme.		
95. istemediği işte çalışma, işte istemediği göreve verilme		
96. istemediği okula girme.		
97. önemli bir sınava girme.		
98. Nişanlı ile ciddi anlaşmazlık.		
99. Anlaşmazlık dışında nedenle eşten ayrı düşme (çalışma okuma, askerlik gibi).		
100. Borç ya da ipotegin haczedilmesi.		
101. Hfif bir biçimde hastalanma, kaza geçirme yada yaralanma.		
102. Nişanlıdan ayrılma.		
103. Küçük suçlar nedeniyle ceza görme (trafik, belediye ya da vergi cezası.		
104. Çocuğun evden ayrılması.		
105. Çocuğun okul başarısızlığı.		
106. Hanımın işe girmesi ilişkiye girme.		
107.Evlilik dışı ilişkiye girme.		

Ek 3. SCID Kişilik Envanteri

SCID KİŞİLİK ENVANTERİ

Tarih:

Çalışma :

ASAĞIDA SİZİN KİŞİLİĞİNİZ VE KARAKTERİNİZLE, İLGİLİ SORULAR VARDIR. AMACIMIZ SİZİN NASIL BİR İNSAN OLDUĞUNUZU, HUYUNÜZÜ VE GENELDE NASIL DAVRANDIĞINIZI ANLAMAKTIR. LÜTFEN SORULARI DİKKATLE OKUYUP, YERİNE GÖRE "Ever" VEYA "Hayır" CEVAPLARINDAN BİRİNİ İŞARETLEYİN. TÜM SORULARI İÇTENLİKLE CEVAPLANDIRMAYA ÇAIŞIN. EĞER ANLAYAMADIĞINIZ BİR SORU OLURSA BOŞ BIRAKINIZ.

1. Başkalarının sizi eleştirmesi, sözlerinizi veya davranışlarınızı onaylamaması sizi incilir mi?
2. Ailenizin dışında, kendinizi gerçekten yakın hissettiğiniz hiç kimsenin olmadığı duygusuna kapılır mısınız::
3. Gerçekten istendiğinizden *emin* olmadıkça, insanlara yaklaşımdan kaçır mısınız?
4. İnsanlarla çok yakın olmadıkça, gerektirecek durumlard kaçır mısınız?
5. Topluluk içindeyken, yanlış bir şey söylemek, ya da cevap verememek korkusu ile konuşm adığınız olur mu?
6. Başkalarının önünde, kızarmak, ağlamak ya da sinirli görünmekten korkar mısınız?
7. Başkalarına kolay gelen bir çok şey size zor ya da tehlikeli gelir *mi*?
8. Günlük işlerinizi yaparken sık sık başkalarına danışma ihtiyacı duyar mısınız?
9. Sizinle ilgili önemli konularda kararlardan başkalarının mı vermesini istersiniz?
10. Yanıllıklarını düşünseniz bile, başkalarının fikrine karşı çıkmaktan korkar mısınız?

11. Bir işi tek başınıza yapmak size zor gelir mi?
12. İnsanlara kendinizi kabul ettirmek için, kimsenin yapmak istemediği işleri üstlenir misiniz?
13. Yalnız kalmaktan rahatsız olur musunuz?
14. Bir yakınınızdan temelli ayrıldığınızda kendinizi çok kötü hisseder misiniz?
15. Terkedilmekten veya yalnız kalmaktan çok korkar mısınız?
16. İşlerinizi en mükemmel şekilde yapmaya çalışırken, çok zaman kaybeder misiniz?(Bu nedenle geç kaldığınız ya da işinizi biliremediğiniz olur mu?)
17. İşleri sıralı ve düzenli yapmaya önem verir misiniz?
18. Başkalarının, işleri aynen sizin istediğiniz gibi yapmaları için ısrar eder Misiniz?
19. Sizden başkasının yapamayacağını düşündüğünüz için, işleri başkasına bırakmaktan kaçınır mısınız?
20. Çalışmaya düşkünlüğünüz nedeniyle, arkadaşlarınıza, ailenize ya da eğlenmeye zaman ayramadığınız olur mu?
21. Karar vermekle zorlanır mısınız? Örneğin, işleri hangi sırayla yapacağınıza karar vermenediğiniz olur mu?
22. Sık sık, uygunsuz bir şey yapmış alabileceğinizi düşünüp endişelenir misiniz?
23. Çevrenizde toplum kurallarına uymayanlara kızar mısınız?
24. İnsanlara yakınlık göstermekle zorlanır mısınız?
25. insanlara bir şey vermek ya da zaman ayırmak size zor gelir mi? Başkaları sizi eli sıkı mı bulur?
26. Eski, arlık kullanmadığınız eşyaları almakta zorlanır mısınız?

27. İşlerinizi son ana kadar ertelediğiniz ve bu nedenle zamanında bitiremediğiniz olur mu?
28. Sevmediğiniz, istemediğiniz bir işi yapmanız istendiğinde sinirlenir ya da bozulur musunuz?
29. Bazı insanlar, istemedikleri bir işi yapmaları beklendiğinde ağırdan alır ya da iyi yapmazlar. Sizin de böyle davrandığınız olur mu?
30. İnsanlar sizden sık sık aşırı isteklerde bulunurlar mı?
31. Aslında yapmak istemediğiniz işleri kolay unuttur musunuz?
32. Başkalarının düşündüğünün aksine, görevlerinin ve size düşen sorumlulukları iyi yaptığınıza inanır mısınız?
33. Yapacağınız iş konusunda başkalarının size akıl öğretmesine kızar mısınız?
34. İnsanlara, üzerinize düşeni yapmayarak onları onları engellediğinizden yakınır mı?
35. Amirleriniz genellikle sizden daha yetersiz ve beceriksiz midir?
36. Arkadaşlarınız veya sevdikleriniz size genellikle kötü davranan ya da sizden faydalanan kişiler midir?
37. Genelde hayal kırıklıklarını ve üzücü olayları siz mi davet edersiniz?
38. Başkalarının yardımını sık sık geri çevirir misiniz?
39. Başkaları size, genellikle ihtiyacınız olmayan konularda mı yardım teklif ederler?
40. Bir başarı karşısında, bunu hak etmediğinizi düşünerek suçluluk duyar mısınız? Bu yüzden başarınızı baltalamak ister misiniz?

41. Söylediğiniz ya da yaptığınız bir şeyin başkalarıı kızdırdığını, görüp şaşırdığınız ya da bazulduğunuz oldu mu?
42. Eğlenmeye pek fırsat bulanmadığınız ya da eğlence fırsatlarını kacırdığınız olur mu?
43. Eğlenceli ortamda bile kendinizi neşeli hissetmediğiniz, eğlenmeye çalışmanıza rağmen eğlenemediğiniz olur mu?
44. Başarılı olmak ya da istediğinizi elde etmek için yapmanız gerekenleri genellikle ihmal eder misiniz?
45. Başkalarının işine yardım ettiğiniz halde kendi işiniz; ihmal ettiğiniz olur mu?
46. Size iyi davranan insanları sıkıcı, kötü davrananları ise yakın bulduğunuz olur mu?
47. Kendinizden çok, başkalarının yararına olacak şeyler mi yaparsınız?
48. Başka insanlara istemedikleri halde yardım etmeye çalışır mısınız?
49. Eğer dikkat etmezseniz insanların sizi kullanacağını ya da zarar vereceğini düşünür müsünüz?
50. Arkadaşlarınızın sadakat ve güvenilirliğinden zaman zaman kuşkuya düştüğünüz olur mu?
51. İnsanların söylediği ya da yaptığı şeylerdeki gizli ima ve tehlikeleri sezer misiniz?
52. Sizi kızdıran ya da kötülükeden insanları zor, mu affedersiniz?
53. Başkalarının sizin hakkınızda bir şeyler bilmesinden tedirgin olur musunuz?
54. Alınan bir insan sayılır mısınız?
55. Kıskanç bir insan sayılır mısınız?
56. Eşinizi (ya da sevgilinizin) sizi aldattığından kuşkulandığınız oldu mu?

57. Aralarında konuşan insanlar gördüğünüzde, "acaba benim hakkımda mı konuşuyorlar?" diye düşüncülüğünüz oldu mu?
58. İlgisiz gibi görünen bazı olay ya da durumların, özellikle sizinle ilgili olduğu duygusuna hiç kapıldınız mı?
59. Bir toplantıda tanımadığınız bir kaç kişinin alması, sizi rahatsız eder mi?
60. Hiç olağan dışı (ya da dağa üstü) olaylara tanık oldunuz mu?
61. Büyüye, ruhlara ya da altıncı hisse inanır mısınız?
62. Eşyaları, gölgeleri ya da sesleri başka şeylerle karıştırdığınız oldu mu?
63. Kimseyi göremeseniz bile, etrafınızda bir şeyin ya da kişinin varlığını hissettiğiniz oldu mu?
64. Hiç, bir insanın yüzünün ya da aynaya bakarken kendi yüzünüzü değiştiğini gördünüz mü?
65. İnsanlara yakın olmaktan sıkılır mısınız? Örneğin, ailenizin ya da arkadaşlarınızı yanında değilken daha mı rahat olursunuz?
66. Başkaları ile birlikte çalışmaklansa, işlerinizi yalnız yapmayı tercih eder misiniz?
67. Hiç bir zaman çok kızmayan yada çok neşelenmeyen bir insan sayılır mısınız?
68. Başka bir insanla cinsel ilişki kurmakta isteksiz misiniz?
68. Başkalarının hakkınızda söylediklerine (iyi ya da kötü) aldırınmayan, önem vermeyen biri misiniz?
70. Başkalarının sizi övmesi, beğenmesi ya da yaptıklarınızı onaylaması çok hoşunuza gider mi?
71. Karşı cinsien insanlarla beraber olmak, konuşmak ya da şakalanmaktan hoşlanır mısınız?
72. Güzel görünmek sizin için önemli bir şey midir?

73. Bazı insanların duyguları çok güçlüdür ve duygularını herkesin içinde gösterirler. Örneğin, fazla samimi olmadığı insanlara bile sarılabilir ya da kızınca bağırırlar çağırırlar. Sizde böyle biri misiniz?

74. insanların size bakması, sizinle ilgilenmesi hoşunuza gider mi?

75. Olaylar ya da insanlar karşısında çabuk parlayıp, çabuk yatıştır mısınız?

76. Duygulannız çabuk değişir mi? (Örneğin, ağlarken gülmeye başladığınız olur mu?

77. Sizce kendi ihtiyaçlarınız başkalarının isteklerinden önce mi gelir?

78. Hiç, insanlar size, sadece kendinizle ilgilendiğinizi söylediler mi?

79. Bir şey istediğinizde, fazla bekleyemez, bunun hemen olması için ısrar eder misiniz?

80. İnsanlar sizi eleştirdiğinde çok bozulur ya da kırılır mısınız? Bunun, uzun süre etkisinde kalır mısınız?

81. inarlardan isteklerinizi yapmalarını bekler misiniz? Bunun için başkalarını kullandığınız oldu mu?

82. İnsanlardan yararlanmaya hakkınız olduğunu düşünün müsünüz?

83. Başkalarınca anlaşılmayan bir takım yetenek ya da üstünlükleriniz var mı?

84. Başkaları kendini beğenmiş bir insan olduğunuzu düşünür mü?

85. Sorunlarınızın çok özel olduğunu, bu nedenle çok az kişinin sizi anlayabileceğini düşünür müsünüz?

86. Çok başarılı, güçlü, ünlü, çekici ya da sevilen bir kişi olduğunuzu hayal eder misiniz?

87. Bazı kuralların ya do yasakların size uygulanmaması gerektiğini düşünür müsünüz?

88. İnsanların size dikkat etmesine ya da hayran olmasına önem verir misiniz?

89. İnsanlar, Onların duygularını anlayamadığınızdan ya da acılarına katılamadığınızdan şikayet ederler mi?

90. İnsanların başarılarını ya da sahip olduktan şeyleri kıskanır mısınız?

91. insanlara karşı olan duygularınızda sık değişmeler olur mu?

92. Hiç başınızı derde sokabilecek şeyler yaptığınız oldu mu?

93. Hiç daha yeni tanıştığınız biriyle yattığınız oldu mu?

94. Hiç, fazla içki ya da uyuşturucu kullandığınız oldu mu?

95. Hiç, tehlikeli araba kullandığınız oldu mu?

96. Hiç, aşırı yemek yediğiniz oldu mu?

97. Hiç, marketlerden ufak tefek bir şeyler aşırduğunuz oldu mu?

98. Moraliniz sık bozulur mu? Örneğin, sık sık üzüntülü, sıkıntılı ya da sinirli dönemleriniz oldu mu?

99. Hiç, kendinizi kaybedecek kadar öfkelendiğiniz oldu mu?

100. Karşınızdakini dövecek ya da kavga edecek kadar kızar mısınız?

101. Hiç, kendinizi öldürmeye ya da yaralamaya kalkıttınız mı? Ya da böyle bir şeye niyetlendiniz mi?

102. Hiç, bilerek, kendinize zarar verebileceğiniz bir kazaya sebep oldunuz mu?

103. Değişik yerlerde ya da değişik kişilerle beraberken kendinizi farklı biri gibi hissettiğiniz bu nedenle zaman zaman kim olduğunuzu bilemediğiniz oldu mu?

104. Geleceğiniz, iş planlarınız, ya da hayattan ne istediğiniz konusunda karar vermediğiniz, ya da ne istediğinizi bilmediğiniz oldu mu?

105. Ne gibi insanlarla arkadaşlık etmek istediğinizi bilemediğiniz duygusuna kapıldınız mı?

106. Hiç değer yargılarınız ya da inaçlarınız konusunda kuşkuya düştüğünüz oldu mu?

107. Sık sık boşluk hissi ya da can sıkıntısı duyar mısınız?

108. Önem verdiğiniz birinin sizi terkedeceğinden çok korkar mısınız?

BUNDAN SONRAKİ SORULAR 15 YAŞINDAN ÖNCEKİ HAYATINIZIA İLGİLİDİR.

109. 15 yaşından önce, okuldan kaçır mıydınız ?

110. Çocukken hiç evden kaçtınız mı?

111. Kavgacı bir çocuk muydunuz ?

112. 15 yaşından önce kavgada alet kullanırmıydınız?

113. Hiç başka bir insanı sizle cinsel ilişkiye zorladınız mı ?

114. Çocukken hayvanlara eziyet eder miydiniz?

115. Kavga dışında bilerek başka çocukların canını yakar mıydınız ?

116. Hiç size ait olmayan şeylere tasarlayarak zarar verdiğiniz oldu mu ?

117. Hiç yangın çıkarıdınız mı?

118. Çocukken yalan söyler miydiniz ?

119. 15 yaşından önce hırsızlık yaptınız mı?

120. 15 yaşından önce yankesicilik yaptınız mı? Ya da adam soydunuz mu ?

SCID 2 CEVAP FORMU

01	OE OH	41	OE OH	81	OE OH
02	OE OH	42	OE OH	82	OE OH
03	OE OH	43	OE OH	83	OE OH
04	OE OH	44	OE OH	84	OE OH
05	OE OH	45	OE OH	85	OE OH
06	OE OH	46	OE OH	86	OE OH
07	OE OH	47	OE OH	87	OE OH
08	OE OH	48	OE OH	88	OE OH
09	OE OH	49	OE OH	89	OE OH
10	OE OH	50	OE OH	90	OE OH
11	OE OH	51	OE OH	91	OE OH
12	OE OH	52	OE OH	92	OE OH
13	OE OH	53	OE OH	93	OE OH
14	OE OH	54	OE OH	94	OE OH
15	OE OH	55	OE OH	95	OE OH
16	OE OH	56	OE OH	96	OE OH
17	OE OH	57	OE OH	97	OE OH
18	OE OH	58	OE OH	98	OE OH
19	OE OH	59	OE OH	99	OE OH
20	OE OH	60	OE OH	100	OE OH
21	OE OH	61	OE OH	101	OE OH
22	OE OH	62	OE OH	102	OE OH
23	OE OH	63	OE OH	103	OE OH
24	OE OH	64	OE OH	104	OE OH
25	OE OH	65	OE OH	105	OE OH
26	OE OH	66	OE OH	106	OE OH
27	OE OH	67	OE OH	107	OE OH
28	OE OH	68	OE OH	108	OE OH
29	OE OH	69	OE OH	109	OE OH
30	OE OH	70	OE OH	110	OE OH
31	OE OH	71	OE OH	111	OE OH
32	OE OH	72	OE OH	112	OE OH
33	OE OH	73	OE OH	113	OE OH
34	OE OH	74	OE OH	114	OE OH
35	OE OH	75	OE OH	115	OE OH
36	OE OH	76	OE OH	116	OE OH
37	OE OH	77	OE OH	117	OE OH
38	OE OH	78	OE OH	118	OE OH
39	OE OH	79	OE OH	119	OE OH
40	OE OH	80	OE OH	120	OE OH

01-07 Avoidant Kişilik özellikleri

08-15 Bağımlı kişilik özellikleri

16-26 Obsessif kişilik özellikleri

27-35 Pasif agresif kişilik özellikleri

36-48 Self defetng kişilik özellikleri

49-56 Paranoid kişilik özellikleri

57-64 Şizotipal kişilik özellikleri

65-69 Şizoid kişilik özellikleri

70-79 Histriyonlik kişilik özellikleri

80-90 Narsistik kişilik özellikleri

91-108 Borderline kişilik özellikleri

109-120 Antisosyal kişilik özellikleri

Başka türlü sınıflandırılmamış kişilik özellikleri.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Ad Soyad : Pakiza MUKHTAR

Doğum Yeri, Tarihi : Kapisa, 31.12.1990

Eğitim Durumu

Lise : Tajrubavi Lisesi (2008)

Lisans : Tıp, İyileştirici Tıp Bölümü (2016)

Yabancı Dil (ler) ve Düzeyi

Farsça : Mükemmel

İngilizce : Çok İyi

Türkçe : Çok İyi

Urduca : İyi